

Kartlegging av frivillige organisasjoner i Trøndelag 2024

Utfordringer, muligheter og samarbeid

Om Frivillighet Norge

Frivillighet Norge er samarbeidsforumet for frivillige organisasjoner. Vi jobber for å skape større rom for frivilligheten gjennom å utvikle en god frivillighetspolitikk og forbedre organisasjonenes rammevilkår.

Frivillighet Norge består av ca. 370 medlemsorganisasjoner fra alle felt innen frivillig virksomhet. Frivilligheten i Norge representerer 9.2 millioner individuelle medlemskap og 100 000 lag og foreninger over hele landet. Frivillighet Norge er frivillighetens kompetansebase, talerør og dialogpartner for myndighetene.

Frivillighet Norge har kontor i Christian Kroghs gate 10, 0186, Oslo.

Tlf.: 21567650

post@frivillighetnorge.no

www.frivillighetnorge.no

Rapporten er utarbeidet av Rambøll Management Consulting, på vegne av Frivillighet Norge. Materialet i denne undersøkelsen er omfattet av opphavsretten og åndsverklovens bestemmelser. Innholdet kan ikke brukes uten avtale med Trøndelag fylkeskommune og Frivillighet Norge.

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	5
Frivillig sektor i en nasjonal kontekst.....	6
Hovedfunn.....	8
1. Beskrivelse av foreningene	10
Foreningene.....	10
Geografisk område	11
Organisering av foreningen	11
Aktivitet	12
2. Menneskelige ressurser: medlemmer, rekruttering, frivillig innsats og ansatte.....	15
Medlemmer	15
Rekruttering av medlemmer, tillitsvalgte og frivillige.....	15
Utfordringer ved å rekruttere nye medlemmer, tillitsvalgte og frivillige.....	16
Hvordan lykkes foreningene med rekrutteringen?	16
Foreningens ansatte.....	17
3. Økonomi og lokaler.....	18
Foreningenes inntektskilder	18
Muligheter for finansiering av nye aktiviteter i foreningene	20
Hva kan lette arbeidet med å skaffe inntekter?	21
Utgifter	21
Lokaler	22
Leieavtale	22
Låneavtale	23
Interesse i leie/låneavtale.....	23
Leie/lånelokalenes egnethet.....	23
Mangler ved lokaler	24
Tilgjengelighet i lokalene	24
4. Samarbeid.....	25
Oversikt over samarbeid	25
Grunner til fravær av samarbeid	25
Tilfredshet med samarbeid.....	26
Samarbeid med andre lag og foreninger	27

Ønske om samarbeid med andre lag og foreninger	27
Hva samarbeider foreningene om?	27
Verdien av samarbeid med andre lag og foreninger	27
Utfordringer ved samarbeid med andre lag og foreninger	27
Konkurransen fra andre lag og foreninger	28
Samarbeid med fylkeskommunen	28
Ønske om samarbeid med fylkeskommunen	28
Kjennskap til virkemidler/satsninger	28
Forventninger til fylkeskommunen	29
Møteplass for frivilligheten	30
Hva samarbeider foreningene og fylkeskommunen om?	31
Verdien av samarbeid med fylkeskommunen	31
Utfordringer ved samarbeid med fylkeskommunen	31
Samarbeid med ulike avdelinger i fylkeskommunen	31
5. Målsetninger og hindringer	33
Foreningenes viktigste utviklingspunkter	33
Fylkeskommunens rolle for å nå mål	34
Hvilke andre faktorer eller aktører kan bidra til at foreningene oppnår sine mål?	34
Hva hindrer foreningene fra å vokse?	34
Konklusjon og anbefalinger	36
Ta vare på og styrk samarbeidet med frivilligheten	36
Lokaler	38
Liste over figurer	42
Liste over organisasjoner	44

Innledning

Denne rapporten er basert på funn fra en spørreundersøkelse blant frivillige lag og foreninger i Trøndelag, som ble gjennomført i tidsrommet 7. til 21. mars 2024. Undersøkelsen er et samarbeid mellom Trøndelag fylkeskommune og Frivillighet Norge. Undersøkelsens utforming bygger på Frivillighet Norges erfaringer, og dialog med Trøndelag fylkeskommune.

Totalt 318 organisasjoner i Trøndelag ble invitert til å delta i kartleggingen, og fikk tilsendt et elektronisk spørreskjema via e-post. Organisasjonene som ble invitert til å delta er organisasjoner som opererer på fylkesnivå eller regionalt nivå, for eksempel paraplyer, kretser, regionale sammenslutninger eller fylkesledd av nasjonale organisasjoner. 86 organisasjoner leverte inn svar, som gir en svarprosent på 27 %. Samtlige av disse har aktivitet i Trøndelag, og var dermed kvalifiserte til å delta i undersøkelsen.

Hensikten med undersøkelsen er å bistå fylkeskommunen i arbeidet med videreutviklingen av sin frivillighetspolitikk og samarbeid med frivillig sektor. Det er et mål at resultatene fra denne undersøkelsen skal bidra til å forme et kunnskapsgrunnlag for det videre arbeidet, ved at fylkeskommunen får innsikt i hvilke utfordringer og muligheter de frivillige organisasjonene i Trøndelag har. Undersøkelsen vil forhåpentligvis også bidra til at organisasjonene blir gjort kjent med mulighetene for samarbeid med fylkeskommunen.

Frivillighet Norge har gjennomført lignende undersøkelser i rundt 40 kommuner siden 2016.

Respondentene ble bedt om å svare på spørsmål fra fem hovedkategorier: Hva slags type forening de representerer, om foreningens medlemmer, ressurser, og lokaler, samarbeid med andre foreninger, næringsliv og kommune, samt foreningens egne mål og utfordringer. Spørreundersøkelsen og analysen av funnene er gjennomført av Rambøll på vegne av Frivillighet Norge.

Frivillighet Norge håper at undersøkelsen kan bidra til at Trøndelag fylkeskommune, i videre dialog med frivilligheten, utvikler konkrete tiltak i sin frivillighetspolitikk som skaper vekst og utvikling for lag og foreninger i fylket. Gjennomføringen av denne undersøkelsen er forankret i samarbeidsavtalen mellom Trøndelag fylkeskommune og Frivillighet Norge, som ble inngått i 2023.

Frivillig sektor i en nasjonal kontekst

Frivillig sektor står i en særstilling i Norge. I Norge er det rundt 9,2 millioner medlemskap i om lag 100 000 lag og foreninger. Ifølge Frivillighet Norges Frivillighetsbarometer fra 2023 har hele 62 % av befolkningen over 15 år deltatt som frivillige i løpet av de 12 siste månedene¹. Tallene er oppe på nivået før pandemien igjen, men vi ser at de yngste og de eldre fortsatt ikke deltar like mye i frivilligheten som før pandemien. Den frivillige innsatsen utgjør 142 000 årsverk, og det skapes verdier for over 139 milliarder kroner i frivillig sektor².

Deltakelse i frivilligheten gir mennesker muligheten til å realisere interessene sine og til å bidra til nærmiljøet. Frivillige organisasjoner gir mennesker følelse av lokal identitet, tilhørighet, fellesskap, de skaper gode og inkluderende lokalmiljøer og styrker demokratiet. Flere Stortingsmeldinger og offentlige utredninger har pekt på at frivilligheten kan bidra til å løse samfunnsutfordringer innen blant annet folkehelse, omsorg, beredskap, kultur og inkludering.

For at frivilligheten skal kunne bidra mer må kommunen legge til rette for et godt samarbeid på frivillighetens premisser. Så godt som alle kommuner har en næringspolitikk for å skape vekst og utvikling i det lokale næringslivet, men få kommuner har utviklet en frivillighetspolitikk. Allikevel er det kun rundt en fjerdedel av alle kommuner som har et politisk behandlet dokument som omhandler kommunens forhold til frivilligheten³. Frivillighet Norge arbeider derfor for at kommunene skal utvikle en helhetlig kommunal frivillighetspolitikk.

Frivillighet Norge og KS har signert en plattform for samspill og samarbeid mellom frivillig og kommunal sektor⁴. Plattformen presiserer blant annet at kommunen og frivilligheten har ulike roller. Der heter det blant annet at "Kommunen har ansvaret for frivillighetspolitikken og for å tilrettelegge for dialog med frivilligheten. Frivillig sektor må bidra til utvikling av lokalmiljøet." I tillegg presiseres det at samarbeid og samhandling skal baseres på at man er likeverdige parter og at partene må møte hverandre med tillit. Avtalen gir gode beskrivelser av hva slags grunnlag et konkret samarbeid mellom kommune og frivillighet bør bygge på. Partene anbefaler organisasjoner på lokalt nivå og de enkelte kommuner og fylkeskommuner å etablere tilsvarende samarbeidsplattformer.

¹ Frivillighetsbarometeret 2023:

<https://www.frivillighetnorge.no/rapport/frivillighetsbarometeret/frivillighetsbarometeret-2023/hovedfunn>

² SSBs satelittregnskap for frivillig sektor: <https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/artikler-og-publikasjoner/nordmenn-legger-ned-frivillig-innsats-verdt-78-milliarder>

³ Frivillighet Norges egen oversikt over kommuner med helhetlig frivillighetspolitikk:

https://www.nyhetsgrafikk.no/hosting_kunder/kart-frivillighetnorge-2020/

⁴ Samarbeidsavtale mellom KS og Frivillighet Norge: <https://samhandlingskoden.no/samarbeidsavtale-mellom-frivillighet-norge-og-ks>

Hovedfunn

Totalt 318 organisasjoner i Trøndelag ble invitert til å delta i kartleggingen, og fikk tilsendt et elektronisk spørreskjema via e-post. 86 organisasjoner leverte inn svar, som gir en svarprosent på 27 %.

Organisasjonene ble bedt om å oppgi hvilken organisasjonstype de tilhører ut ifra forhåndsdefinerte kategorier. Rekreasjon eller sosial forening (28 %), politikk- eller interesseorganisasjoner (27 %) og kulturorganisasjoner (21 %) skiller seg ut som høyest representert i kartleggingen. Videre tilhører 14 % helse og sosiale tjenester, 9 % idrettsorganisasjoner og 1 % tros- eller livssynsorganisasjoner.

Når det kommer til aktivitetsnivået, er det vanligst å tilby ukentlige aktiviteter (35 %) og månedlige aktiviteter (29 %). Det høyeste aktivitetsnivået finner vi blant helse og sosialtjenester, rekreasjon og sosiale foreninger og idrettsorganisasjoner. Generelt sett har utvikling i medlemsmassen blant organisasjonene i Trøndelag økt noe de siste fem årene. 43 % har opplevd noe eller mye økning i medlemsmassen. 22 % melder at medlemsmassen er noe eller sterkt redusert.

For rekruttering av medlemmer, tillitsvalgte og frivillige ser vi at det oppleves vanskeligst å rekruttere medlemmer og tillitsvalgte. Hovedutfordringene som går igjen når det kommer til rekruttering er «tidsklemma»: folk ønsker å være med, men har for mye å gjøre, så det er vanskelig å finne tid til frivillighet i en travel hverdag. Noen trekker frem at flere ikke ønsker å binde seg til noe fast og heller ønsker å bidra på enkeltaktiviteter, noe som gjør det utfordrende å opprettholde de faste aktivitetene.

Grasrotandelen og medlemskontingenten er de to vanligste inntektskildene for foreningene, hvor henholdsvis 58 % og 57 % av foreningene oppgir disse som inntektskilder. Inntekter fra nasjonale midler (50 %) er også blant de vanligste inntektskildene. Av de som oppgir medlemskontingent som inntekt, oppgir 61 % at inntektskilden utgjør en betydelig eller stor andel av foreningens økonomi, mens det samme for grasrotandelen gjelder 14 %.

40 % av organisasjonene opplever mulighetene for finansiering av nye aktiviteter som tilfredsstillende eller bedre. Forslag på hva som kan lette arbeidet med å skaffe inntekter er blant annet forbedrede og enklere søknadsprosesser, en fast kontaktperson og faste driftstilskudd.

Egnetheten på lokalene foreningene låner/leier lokaler av fylkeskommunen blir ansett som relativt god, hvor 63 % rapporterer at lokalene er egnet til det formålet de bruker lokalene. Den universelle utformingen i lokalene blir vurdert relativt godt, da en overvekt av organisasjonene opplever den som tilfredsstillende eller bedre (87 %). 69 % av foreningene oppgir at de leier lokalene sine, 31 % oppgir at de låner lokalene sine gratis og 7 % eier lokalene sine. 12 % oppgir at de mangler lokale/sted å være og 7 % at de ikke har behov for lokaler. Flest oppgir at de har leieavtale i private lokaler (42 %). 61 % av de foreningene som ikke allerede har en

leie/låneavtale med fylkeskommunen melder at de kan være interesserte i å leie slike lokaler til enkeltarrangementer/møter, og 7 % kan være interesserte i å leie/låne til fast avtale.

Det er utbredt blant organisasjonene å samarbeide med andre lag/foreninger (85 %), men mindre vanlig å samarbeide med fylkeskommunen (35 %). Samlet er frivillig sektor fornøyd med begge samarbeidsformer. 17 % av organisasjonene opplever konkurranse fra andre lag og foreninger. Det trekkes særlig frem konkurranse om medlemmer, deltakere og frivillige som grunn til opplevd konkurranse blant andre lag/foreninger.

Det er 54 % av foreningene som opplever at fylkeskommunen ønsker å samarbeide med frivilligheten, og 92 % ønsker å fortsette samarbeidet de allerede har med fylkeskommunen. 82 % av de organisasjonene som ikke har et samarbeid med fylkeskommunen i dag, forteller at de kunne tenke seg å innlede et slikt samarbeid. Avdeling for kultur og folkehelse er den avdelingen flest organisasjoner samarbeider med. Samarbeidene ser generelt ut til å fungere godt, og samarbeidet med organisasjon, eiendom og tannhelse blir vurdert høyest.

De vanligste målsetningene for frivilligheten er å utvide aktivitetene de allerede tilbyr og å rekruttere flere medlemmer. Mange av organisasjonene mener at økt støtte fra fylkeskommunen er viktig for å nå sine målsetninger. Økonomisk støtte og tilskudd et gjentakende tema. Blant andre faktorer eller aktører som kan bidra til måloppnåelse blir blant annet bistand fra kommuner, lokalt næringsliv og frivillige nevnt av flere foreninger. Det er også flere foreninger som ønsker samarbeid med og støtte fra lignende organisasjoner.

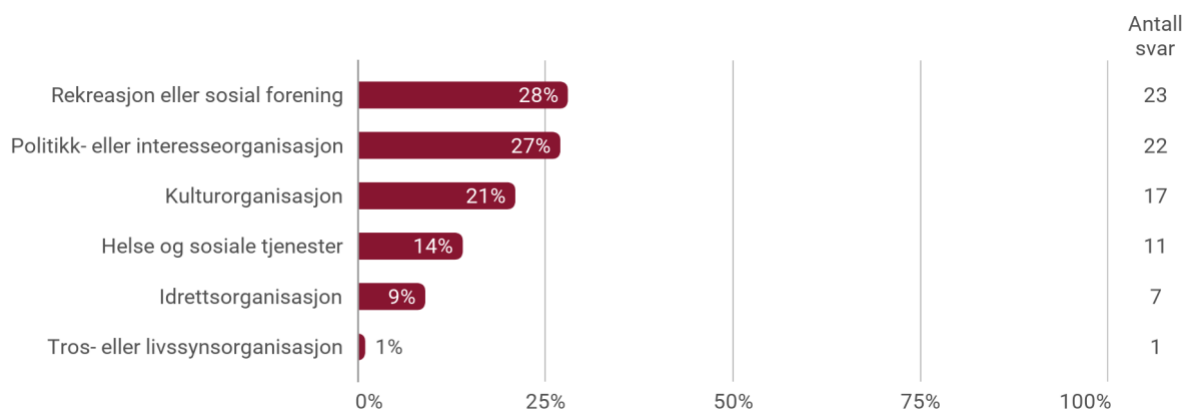
Alle resultater i denne rapporten bygger på tilbakemeldingene fra respondentene i undersøkelsen, og er dermed representativ for de organisasjonene i Trøndelag fylkeskommune som valgte å avgi en besvarelse.

1. Beskrivelse av foreningene

I denne delen skal vi se nærmere på foreningene som deltok i kartleggingen.

Foreningene

I figur 1 presenteres organisasjonstypene foreninger tilhører. Rekreasjon eller sosiale foreninger har flest representanter. 23 organisasjoner tilhører denne kategorien, noe som tilsvarer 28 %.

Figur 1. Organisasjonstype: Hva slags type lag/forening er dere? (Kategoriene er basert på FNs internasjonale kategorisering av frivillige organisasjoner). Antall svar: 81.

Nest størst er politikk- eller interesseorganisasjoner (27 %) som utgjør 22 organisasjoner. Deretter utgjør kulturorganisasjoner (21 %) 17 organisasjoner. Helse og sosiale tjenester (14 %) representeres av 11 organisasjoner, idrettsorganisasjoner (9 %) representeres av 7 organisasjoner og én organisasjon representerer tros- eller livssynsorganisasjoner (1 %).

Innenfor rekreasjon eller sosiale foreninger finnes det forskjellige frivilligsentraler, bygde- og seniorlag. Innenfor politikk- eller interesseorganisasjoner finner vi blant annet ulike foreninger for minoriteter, sykdomsutsatte og funksjonsnedsatte. Blant kulturorganisasjonene finner vi blant annet håndverksforeninger, kunstforeninger og ulike musikkforeninger. Innen helse og sosiale tjenester finnes det forskjellige frivilligsentraler, sanitetsforeninger og andre helseforeninger. Når det gjelder idrettsorganisasjoner finner vi ulike idrettslag.

To av foreningene innen helse og sosiale tjenester (11 foreninger) oppgir at de er en beredskapsorganisasjon, noe som tilsvarer 18 %.

Alle foreninger ble bedt om å oppgi om de er en frivilligsentral eller ikke. 22 av alle foreninger oppgir at de representerer en frivilligsentral, hvilket tilsvarer 27 % av alle foreninger. Av disse representerer 3 foreninger en kulturorganisasjon, 4 foreninger helse og sosiale tjenester, og 15 rekreasjon eller sosial forening.

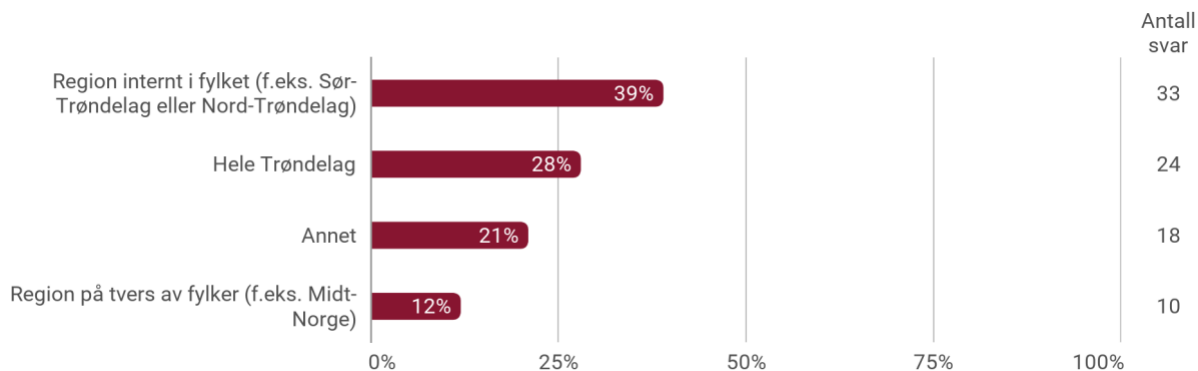
I undersøkelsen ble foreningene spurt om hva slags rolle de har i foreningen de svarer på vegne av. Et flertall på 48 % oppgir at de er styreleder for foreningen de svarer for. Dette tilsvarer 40 foreninger. 36 % er daglig leder eller ansatt, og 7 % er styremedlem i sine

Kartlegging av frivillige organisasjoner i Trøndelag

respektive organisasjoner. 7 har svart at deres rolle i foreningen de svarer på vegne av er noe «annet» enn de overnevnte (8 %). I denne gruppen finner vi blant annet sekretærer og nestledere.

Geografisk område

I figur 2 presenteres hvilket geografisk område foreningene dekker. Det er flest som dekker region internt i fylket. 33 organisasjoner tilhører denne kategorien, noe som tilsvarer 39 %.

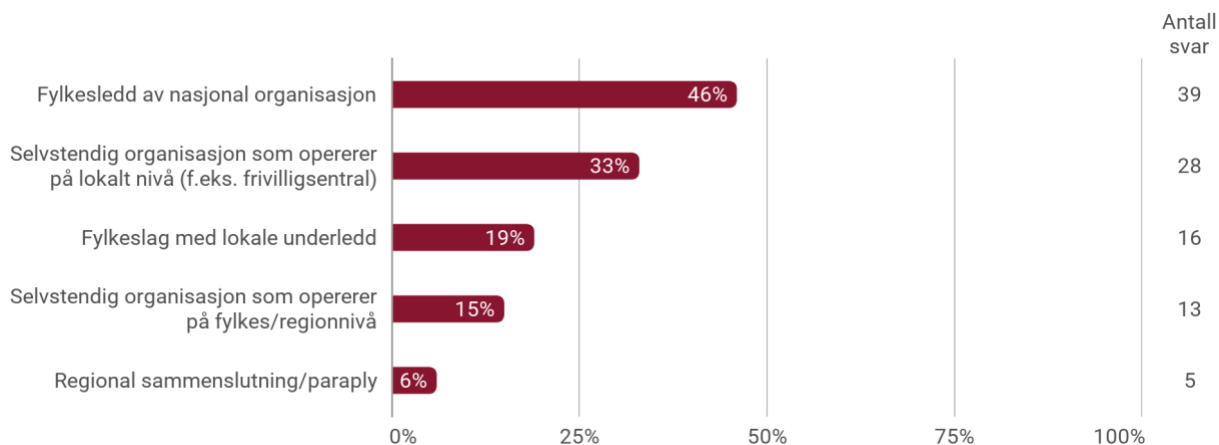
Figur 2. Geografisk område: Hva slags geografisk område dekker dere? Flere valg mulig. Antall svar: 81.

Nest størst utgjør foreninger som dekker hele Trøndelag (28 %), hvilket 24 organisasjoner oppgir at de gjør. Deretter utgjør kategorien annet (21 %) 18 organisasjoner. Til slutt tilhører 10 foreninger region på tvers av fylker (12 %).

Foreningene ble bedt om å oppgi hvilke regioner de dekker. En oversiktsliste finnes i eget vedlegg «Oversikt regioner».

Organisering av foreningen

I figur 3 presenteres hvordan de forskjellige foreningene er organisert. Det er flest foreninger som oppgir at de er organisert som fylkesledd av nasjonal organisasjon (46 %).

Figur 3. Organisering av foreningen: Hvordan er dere organisert?? Flere valg mulig. Antall svar: 81.

Kartlegging av frivillige organisasjoner i Trøndelag

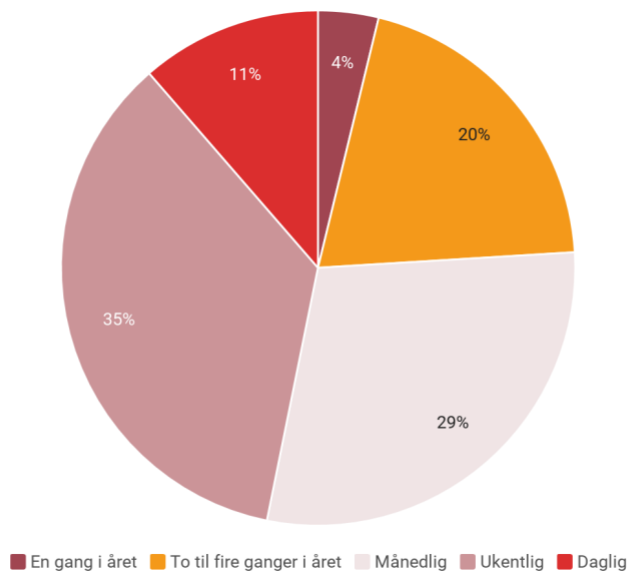
Nest størst utgjør selvstendige organisasjoner som opererer på lokalt nivå, hvor 28 foreninger representerer denne formen for organisering (33 %). Deretter er det 16 foreninger som er organisert som fylkeslag med lokale underledd (19 %). Det er 13 foreninger som er organisert som selvstendig organisasjon som opererer på fylkes/regionsnivå (15 %). Færrest er det som er organisert som en regional sammenslutning/paraply, da det kun er 5 foreninger som er organisert slik (6 %).

Foreningene som er organisert som fylkeslag med lokale underledd ble bedt om å utdype hvor mange lokalledd de har. Det er 15 foreninger som har svart og svarene sprer seg fra ett lokalledd og opp til 74. Gjennomsnittet ligger på 21 og medianen er 14 lokalledd.

Foreningene som er organisert som regionale sammenslutninger/paraplyer ble spurt om hvor mange organisasjoner som er tilknyttet foreningen deres. Det er fire foreninger som har svart og svarene sprer seg fra 22 organisasjoner og opp til 46 organisasjoner. Gjennomsnittet ligger på 31 og medianen er 26.

Aktivitet

Figur 4 viser hyppigheten av primæraktiviteter blant foreningene. Det er mest vanlig at organisasjonene tilbyr ukentlige primæraktiviteter. 35 % av foreningene har aktiviteter på ukentlig basis. Videre oppgir 29 % at de har aktiviteter månedlig, og 20 % at de har aktiviteter to til fire ganger i året. 11 % av organisasjonene rapporterer at de har primæraktiviteter daglig. Kun 4 % av organisasjonene har slike aktiviteter så sjelden som en gang i året.

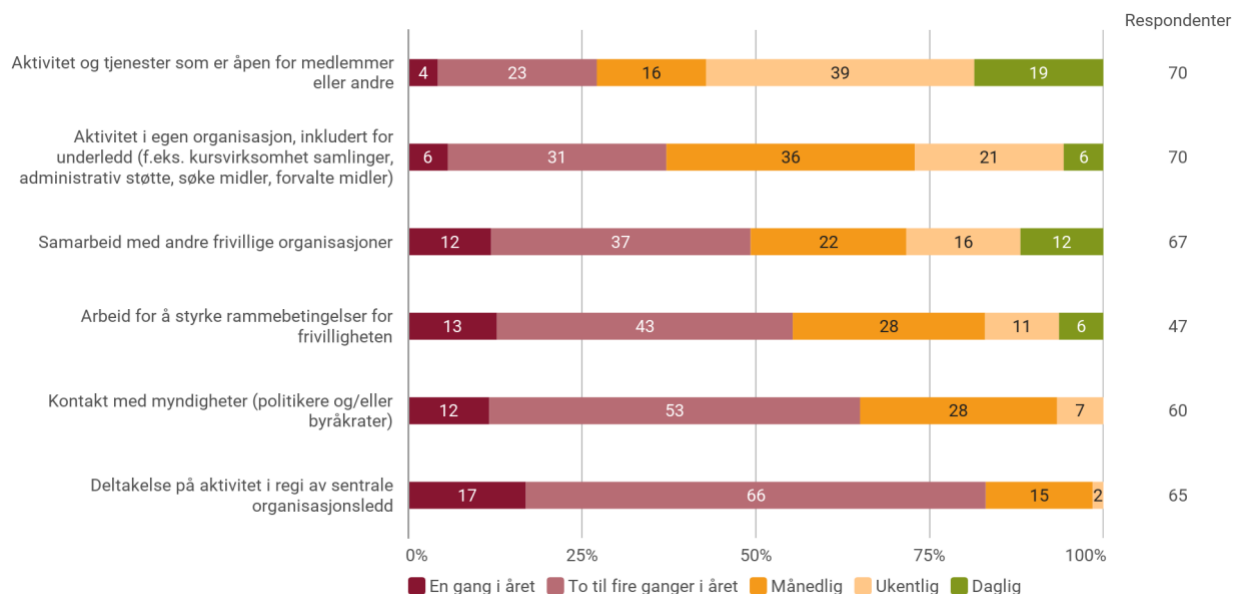
Figur 4. Aktiviteter: Hvor ofte har dere primæraktiviteter? Antall svar: 79.

Det høyeste aktivitetsnivået finner vi hos helse og sosialtjenester, der 30 % opplyser om daglige aktiviteter og 40 % om ukentlige aktiviteter. For rekreasjon og sosiale foreninger rapporterer 14 % om daglige, 50 % om ukentlige, og 18 % om månedlige aktiviteter. Av idrettsorganisasjoner rapporterer 14 % om daglige aktiviteter og 43 % om ukentlige aktiviteter. For

Kartlegging av frivillige organisasjoner i Trøndelag

kulturorganisasjoner rapporterer 24 % om ukentlig aktivitet og 35 % om månedlig aktivitet, og blant politikk- eller interesseorganisasjoner har 9 % av foreninger daglige aktiviteter, 23 % ukentlige og 41 månedlige aktiviteter. Den ene foreningen som representerer tros- eller livssynsorganisasjoner rapporterer om et ukentlig aktivitetsnivå.

Organisasjonene ble bedt om å spesifisere hvor mye tid de bruker på forskjellige typer aktiviteter. I figur 5 kan vi se fordelingen av tid brukt per aktivitet.

Figur 5. Aktiviteter: Hvor ofte har dere følgende aktiviteter? Antall svar: 79.

Av 70 foreninger er det 74 % som melder om månedlig, ukentlig eller daglige aktivitet og tjenester som er åpen for medlemmer eller andre (figur 5). 27 % avholder slike aktiviteter en til fire ganger i året. 63 % foreninger oppgir at de månedlig, ukentlig eller daglig har aktivitet i egen organisasjon, inkludert for underledd. Tilsvarende har 37 % av foreningene disse type aktiviteter en til fire ganger i året. Av de som arrangerer aktiviteter i samarbeid med andre frivillige organisasjoner, er det omtrent halvparten av 67 foreninger som arrangerer dette månedlig, ukentlig eller daglig. 47 foreninger holder aktiviteter innen arbeid for å styrke rammebetingelser for frivilligheten. 45 % av disse arrangerer dette månedlig, ukentlig eller daglig, og de resterende (55%) holder slike aktiviteter en til fire ganger i året. Av de 60 foreningene som har aktiviteter som inkluderer kontakt med myndigheter, er det 35 % som oppgir at de gjør dette månedlig, ukentlig eller daglig, og 55 % som er aktive en til fire ganger i året med dette. Det er 65 foreninger som oppgir å bruke tid på å delta på aktiviteter i regi av sentrale organisasjonsledd. Av disse er det 17 % som er aktive med dette månedlig, ukentlig eller daglig og 83 % er aktive en til fire ganger i året.

Kartlegging av frivillige organisasjoner i Trøndelag

Det er 5 foreninger som oppgir at de bruker tid på andre type aktiviteter. Disse aktivitetene inkluderer blant annet likepersonsarbeid, brukermedvirkerarbeid og stell og omsorg av dyr, og fordelingen i aktiviteten er spredt fra en gang i året til daglig aktivitet.

2. Menneskelige ressurser: medlemmer, rekruttering, frivillig innsats og ansatte

Medlemmer

En høy andel av organisasjonene (87 %) oppgir at de har medlemmer. Dette tilsvarer 73 organisasjoner. 63 % av alle foreninger oppgir at de har medlemmer i form av enkeltpersoner, og 24 % oppgir at de har medlemmer/tilsluttede i form av organisasjoner. 13 % oppgir at de ikke har medlemmer.

Organisasjonene ble bedt om å spesifisere om de har aktivitetstilbud for medlemmer i ulike aldersgrupper. Det oppgis et noe høyere aktivitetstilbud for voksne og seniorer: 90 % har aktiviteter for voksne (27-59 år) og for seniorer (60 år eller eldre), 71 % har aktiviteter for ungdom (17-26 år) og 24 % har aktiviteter for barn (0-16 år).

Det er stor variasjon blant organisasjonene når det kommer til antall medlemmer. Medlemstallet varierer fra 12 til 27 000 blant de organisasjonene som har oppgitt medlemstall. Gjennomsnittlig medlemstall ligger på 1290 medlemmer, mens medianen viser 200 medlemmer. En slik forskjell mellom gjennomsnitt og median indikerer at det er flest små og mellomstore foreninger i organisasjonskategoriene – med en liten andel større foreninger som drar opp gjennomsnittet.

14 av organisasjonene har færre enn 100 medlemmer (28 %), og 15 organisasjoner har et medlemstall på 500 eller flere medlemmer (30 %).

De største organisasjonene med tanke på medlemstall tilhører politikk- eller interesseorganisasjoner, helse og sosiale tjenester og rekreasjon eller sosiale foreninger. I tillegg utgjør en kulturorganisasjon den tiende største foreningen målt i medlemstall.

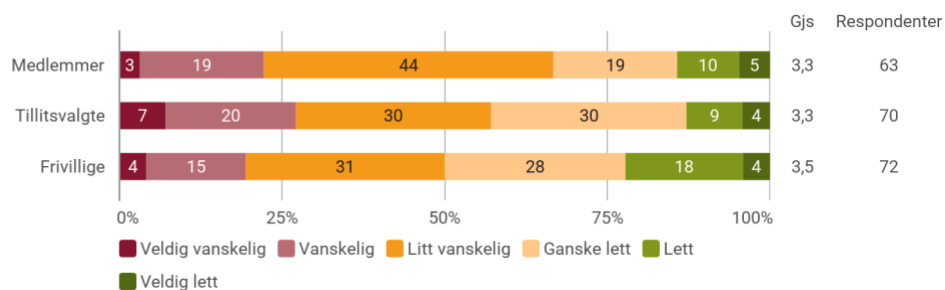
I figur 6 kan vi se at utviklingen i medlemsmassen til organisasjonene stort sett har vært stabil eller økende de siste fem årene (78 %). 35 % av organisasjonene rapporterer om en stabil medlemsmasse. 31 % har opplevd noe økning i medlemsmassen, og 12 % har opplevd mye økning. 14 % melder at medlemsmassen er blitt noe redusert, og 8 % av foreningene rapporterer om en sterk nedgang.

Figur 6. Utvikling i medlemsmasse: Hvordan har deres medlemstall utviklet seg de siste 5 årene?

Rekruttering av medlemmer, tillitsvalgte og frivillige

Organisasjonene opplever rekruttering av medlemmer, tillitsvalgte og frivillige som forholdsvis vanskelig. Organisasjonene opplever rekruttering av frivillige som noe lettere enn de to andre gruppene.

Figur 7. Rekruttering: Hvor lett eller vanskelig er det å rekruttere følgende grupper til laget/foreningen?

Figur 7 viser at frivillige oppleves som noe lettere å rekruttere enn medlemmer og tillitsvalgte, der gjennomsnittet ligger på henholdsvis 3,5 (skala fra 1 = veldig vanskelig til 6 = veldig lett). Ser vi nærmere på tallene når det gjelder rekruttering av *frivillige* opplever 19 % at disse er vanskelige eller veldig vanskelige å rekruttere. 31 % mener det er litt vanskelig. De resterende 50 % mener frivilligrekruttering til organisasjonen er veldig lett, lett eller ganske lett.

Det oppleves vanskeligst for organisasjonene å rekruttere *medlemmer* og *tillitsvalgte*, hvor gjennomsnittet for begge grupper ligger på 3,3 (skala fra 1 = veldig vanskelig til 6 = veldig lett). Når det kommer til rekruttering av *medlemmer*, ser vi at 34 % opplever rekruttering veldig lett, lett eller ganske lett. 44 % synes rekruttering av medlemmer er litt vanskelig, og 22 % mener det er vanskelig eller veldig vanskelig. For rekruttering av *tillitsvalgte*, oppgir 27 % at dette oppleves vanskelig eller veldig vanskelig, og 30 % opplever det som litt vanskelig. Samtidig ser vi at 30 % mener rekruttering av tillitsvalgte er ganske lett, og 13 % opplever det som lett eller veldig lett.

Utfordringer ved å rekruttere nye medlemmer, tillitsvalgte og frivillige

Når det kommer til utfordringer knyttet til rekruttering av medlemmer, tillitsvalgte og frivillige ser vi at det er noen gjentakende tematikker på tvers av organisasjonene. Mange rapporterer at det generelt er vanskelig å rekruttere nye medlemmer, frivillige og tillitsvalgte. Det er flere som peker på «tidsklemma»: folk ønsker å være med, men har for mye å gjøre, så det er vanskelig å finne tid til frivillighet i en travel hverdag. Noen trekker frem at flere ikke ønsker å binde seg til noe fast og heller ønsker å bidra på enkeltaktiviteter, noe som gjør det utfordrende å opprettholde de faste aktivitetene.

Andre trekker frem at det er vanskelig å skille seg ut og stå frem, og at folk ikke vet nok om hvem de er og hva de bidrar med. Flere ønsker å bli mer synlige og skape bevissthet rundt foreningen. Det rapporteres også om økonomiske utfordringer, og at foreningene ikke klarer å dekke alt av utstyr selv. Videre trekkes også fravær av engasjement frem og dalende «dugnadsånd».

Hvordan lykkes foreningene med rekrutteringen?

Organisasjonene ble bedt om å utdype hvilke tiltak for å lette rekruttering de har lyktes med. Hovedtiltakene som trekkes frem er 1) åpne aktiviteter, 2) synlighet på nett og, 3) nettverk.

Kartlegging av frivillige organisasjoner i Trøndelag

Mange foreninger peker på at åpne aktiviteter er en effektiv kanal for rekruttering. Flere av foreningene trekker frem viktigheten av å tilby arrangementer der det er lavterskel å delta, og at aktivitetene treffer en bred skare av mennesker. Noe trekker frem at aktiviteter som mange synes gagnar nærmiljøet er viktig for rekruttering.

Flere trekker frem at det å være synlige i sosiale medier er viktig for rekruttering. Annonsering på sin egen hjemmeside og på frivillig.no er også rekrutteringstiltak noen foreninger har lyktes med. Det trekkes også frem at samarbeid med andre organisasjoner/utdanningsinstitutter er fruktbart for medlemsrekruttering.

Bekjentskap og nettverk ses også på som en essensiell måte å rekruttere nye medlemmer på. Foreningene trekker frem viktigheten av at medlemmene har muligheten til å verve venner og ta direkte kontakt gjennom dialog og personlige møter.

Foreningens ansatte

Når det gjelder lønnede ansatte (dette inkluderer ikke eventuelle lokalt ansatte i underledd) blant foreningene i Trøndelag, er det 39 % av foreningene som oppgir at de har lønnede ansatte. Dette tilsvarer 31 organisasjoner.

Det er innen kategorien rekreasjon eller sosial forening som oppgir at de har lønnede ansatte, hvor 64 % av alle foreningene oppgir at de har lønnede ansatte, noe som tilsvarer 14 organisasjoner. Videre svarer 43 % idrettsorganisasjoner, 40 % av helse og sosiale tjenester og 24 % av kulturorganisasjoner at de har dette.

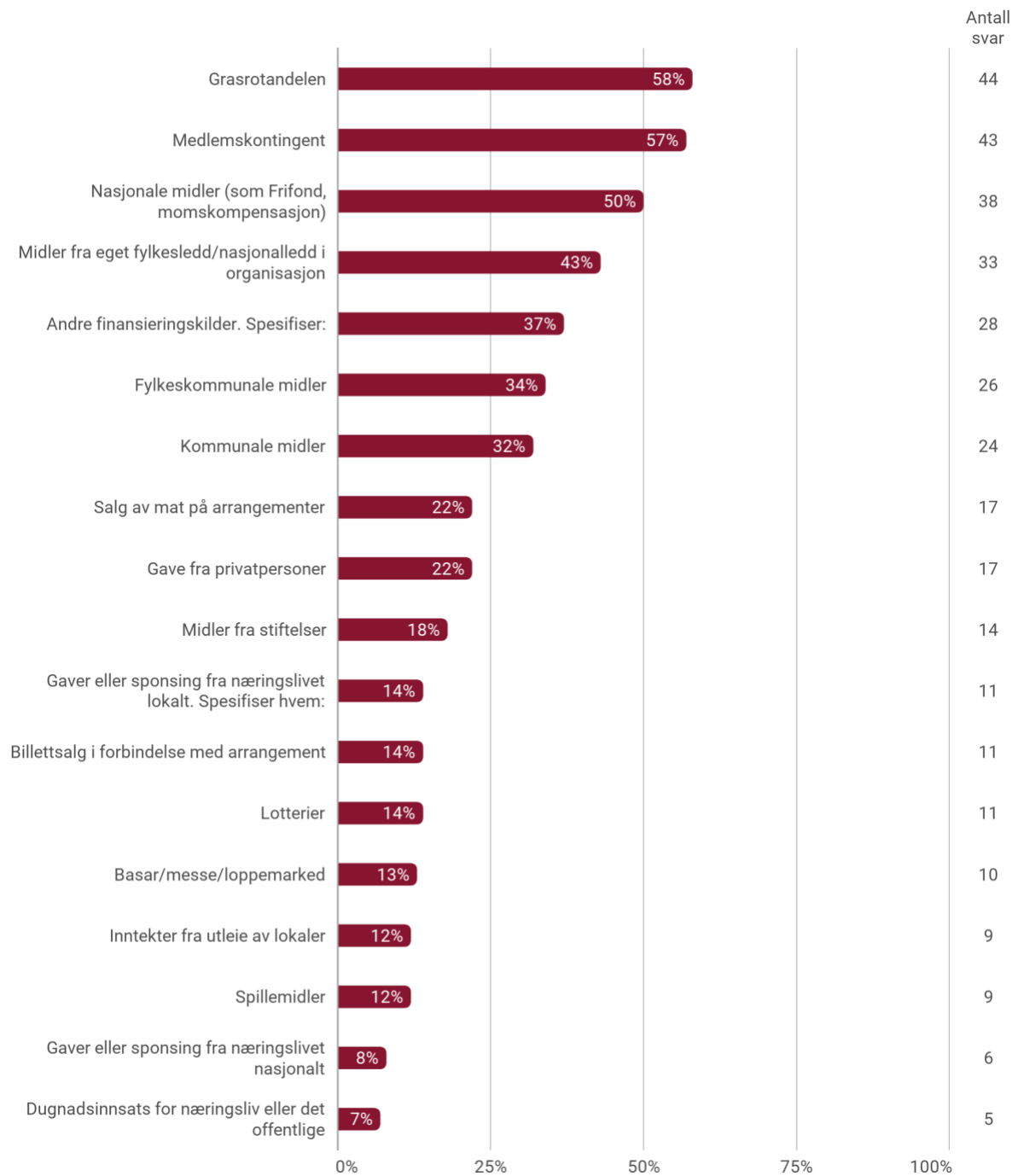
Det er 23 % av politikk- eller interesseorganisasjon som forteller at de har lønnede ansatte. Den ene foreningen innen tros- eller livssynsorganisasjonen oppgir å ha lønnende ansatte.

Gjennomsnittlig antall årsverk er på 1,56 blant de foreningene som oppgir å ha lønnende ansatte. Det er en idrettsorganisasjon som har det høyeste antall årsverk med 11.

3. Økonomi og lokaler

Foreningenes inntektskilder

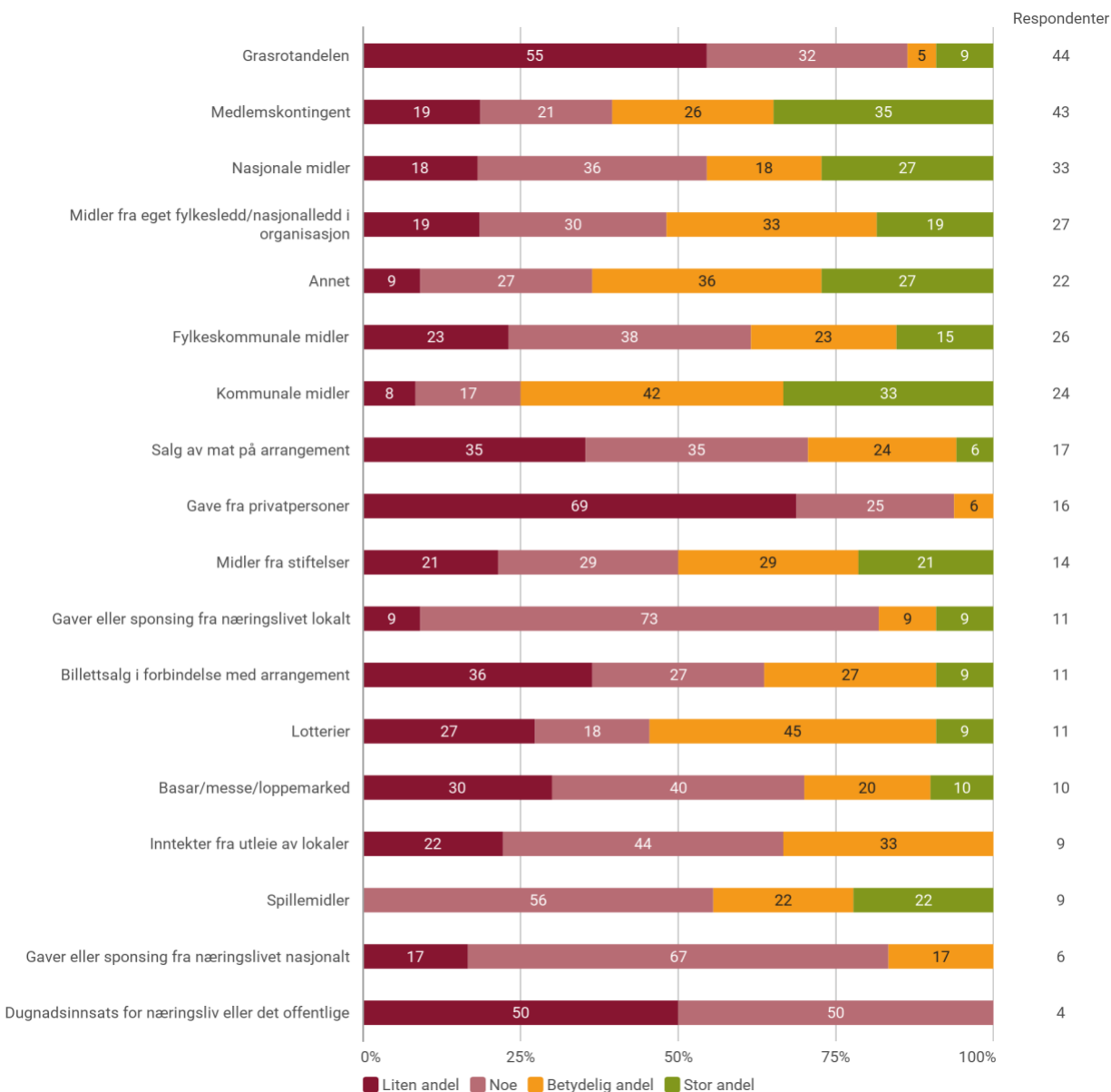
Figur 8 viser frivillighetens finansieringskilder.

Figur 8. Inntektskilder: Hvordan finansierer dere aktivitetene i laget/foreningen? (Det var mulig å krysse av på flere alternativer). Antall svar: 76.

Vi kan av figur 8 se at grasrotandelen er den vanligste finansieringskilden for organisasjonene. Grasrotandelen bidrar til å finansiere 58 % av foreningene. Medlemskontingenten, nasjonale midler, midler fra eget fylkesledd/nasjonalledd i organisasjon, andre finansieringskilder, og fylkeskommunale midler også er vanlige finansieringskilder.

I figur 9 kan vi se hvor *viktig* hver inntektskilde er for foreningenes økonomi. Følgende avsnitt vil se nærmere på de seks vanligste inntektskildene, og se hvor viktige disse er for foreningene.

Figur 9. Inntektskildenes viktighet: Omtrent hvor stor andel av inntektene utgjør følgende inntektskilde?

For det første ser vi at *grasrotandelen* er den vanligste inntektskilden for foreningene. 14 % av foreningene oppgir at grasrotandelen står for en betydelig eller stor andel av økonomien deres.

Kartlegging av frivillige organisasjoner i Trøndelag

32 % vurderer grasrotandelen som noe viktig. Det er 55 % av foreningene som oppgir at grasrotandelen kun utgjør en liten andel av økonomien.

Medlemskontingent er den nest vanligste inntektskilden. Her er det hele 61 % som definerer andelen som en betydelig eller stor andel av de totale inntektene, 21 % oppgir at den står for noe og 19 % oppgir at den utgjør en liten andel.

Nasjonale midler er den tredje vanligste inntektskilden. 45 % definerer disse som en betydelig eller stor andel av de totale inntektene. 36 % oppgir at nasjonale midler står for noe andel av totale inntektskilder, og 18 % oppgir at de står for en liten andel.

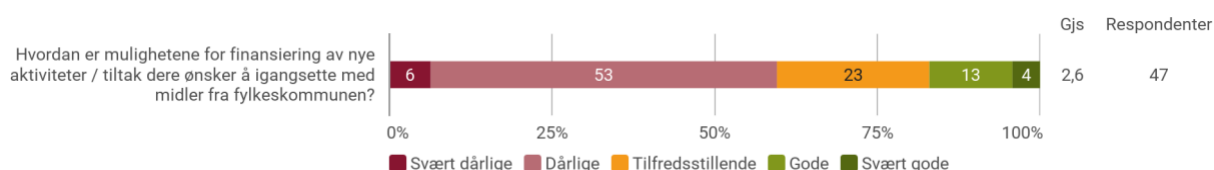
Midler fra eget fylkesledd/nasjonalledd i organisasjon er den fjerde vanligste inntektskilden. 52 % mener midler fra eget fylkesledd/nasjonalledd i organisasjon står for en betydelig eller stor andel av de totale inntektskildene. 30 % oppgir at det står for noe av inntektskilden. 19 % vurderer midler fra eget fylkesledd/nasjonalledd i organisasjon som en liten inntektskilde.

Andre finansieringskilder oppgis som den femte viktigste inntektskilden. 63 % oppgir at denne inntektskilden står for en betydelig eller stor andel av økonomien deres. 27 % oppgir at de står for noe andel, og 9 % vurderer inntektene fra denne kilden som liten. I andre finansieringskilder finner vi blant annet statlig tilskudd, prosjektmidler og diverse utleie.

38 % av foreningene som har oppgitt *fylkeskommunale midler* som inntektskilde, oppgir at finansieringskilden står for en betydelig eller stor del av foreningens økonomi. 61 % av de som har oppgitt fylkeskommunale midler som inntektskilde oppgir at den kun er av noe eller liten betydning.

Muligheter for finansiering av nye aktiviteter i foreningene

Figur 10 viser hvordan foreningene opplever mulighetene for finansiering av nye aktiviteter/tiltak som de ønsker å igangsette med midler fra fylkeskommunen. Som figuren viser, oppleves disse mulighetene som noe dårligere enn tilfredsstillende.

Figur 10. Mulighet for finansiering av nye aktiviteter.

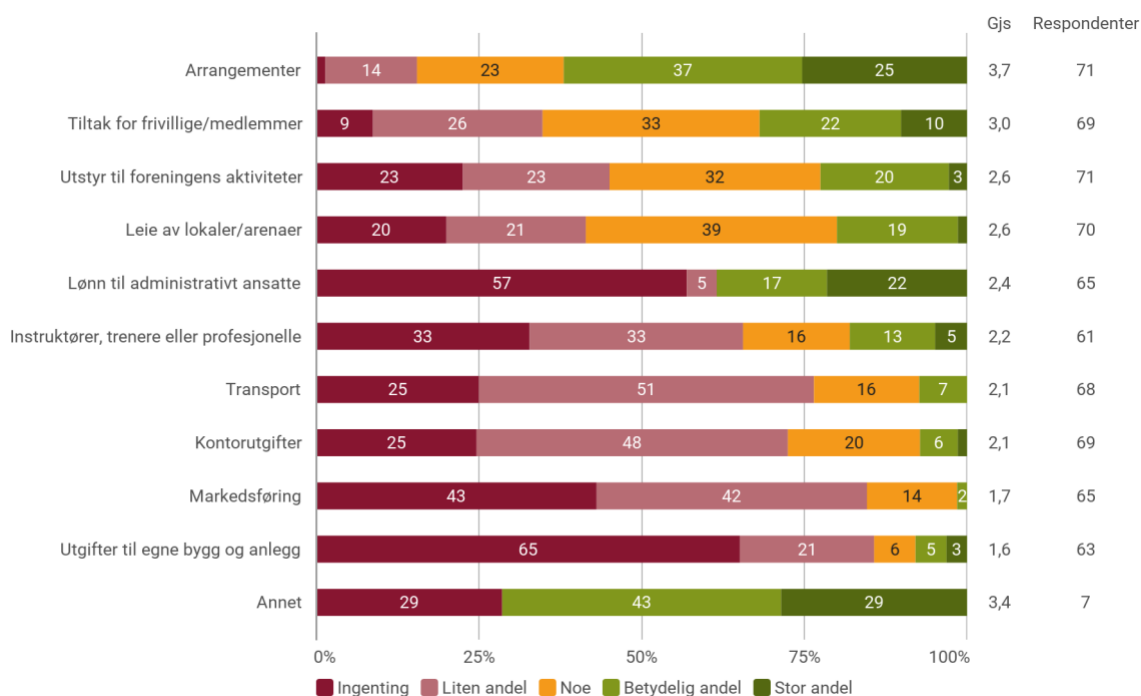
Gjennomsnittet viser 2,6 – litt under kategorien «tilfredsstillende» (1 = «svært dårlige» og 5 = «svært gode»). 17 % opplever mulighetene for finansiering som gode eller svært gode, mens 23 % anser mulighetene som tilfredsstillende. På motsatt side ser vi at 53 % ser mulighetene for finansiering av nye aktiviteter som dårlige og 6 % anser de som svært dårlige.

Hva kan lette arbeidet med å skaffe inntekter?

På spørsmål om hva som kan lette arbeidet med å skaffe inntekter, er det noen hovedpunkter som går igjen. Flere foreninger etterlyser forbedrede og enklere søknadsprosesser, og noen ønsker en fast kontaktperson. Gjentakende er det også flere som etterspør mer økonomisk støtte og midler og det er flere som ønsker faste driftstilskudd for bedre forutsigbarhet. Det nevnes også tidligere utbetalinger. Noen ønsker mer informasjon om muligheter og hva som støttes. Det nevnes også kursing i likepersonarbeid og data. Det er en forening som ønsker samlinger for medlemmene i regionen, men nevner også at fylket prioriterer barn og unge, som gjør det vanskeligere for dem.

Utgifter

Organisasjonene ble spurt om hva deres utgifter går til. Svarene ser vi presentert i figur 11 nedenfor.

Figur 11. Utgifter: Hvor stor andel av foreningens utgifter går med til følgende utgiftsposter?

Ut fra figuren ser vi blant annet at organisering av arrangementer, tiltak for frivillige/medlemmer og utstyr til foreningens aktiviteter oppgis som betydningsfulle for foreningene. Arrangementer oppgis som en stor eller betydelig andel av utgifter for 62 % av foreningene, 32 % oppgir det samme for tiltak for frivillige/medlemmer, og tilsvarende gjør 23 % av foreningene for utgifter knyttet til utstyr til foreningens aktiviteter. 23 % av foreningene oppgir at utgifter knyttet til utstyr til foreningens aktiviteter ikke står for noe av deres utgifter.

Det er 20 % som oppgir at leie av lokaler/arenaer utgjør en betydelig eller stor andel av utgiftene. 39 % oppgir at lønn til administrativt ansatte utgjør en stor eller betydelig andel av

Kartlegging av frivillige organisasjoner i Trøndelag

utgiftene deres, og tilsvarende gjør 15 % for posten for instruktører, trenere eller profesjonelle. Det er samtidig 33 % av foreningene som oppgir at posten for instruktører, trenere eller profesjonelle ikke står for noen del av foreningenes utgifter.

Utgifter knyttet til transport oppgis av 7 % å utgjøre en betydelig andel av foreningens økonomi, og utgifter knyttet til kontorutstyr står for en stor eller betydelig andel av utgifter for 7 %. For markedsføring svarer 16 % at utgiftsposten utgjør noe eller en betydelig andel av utgifter.

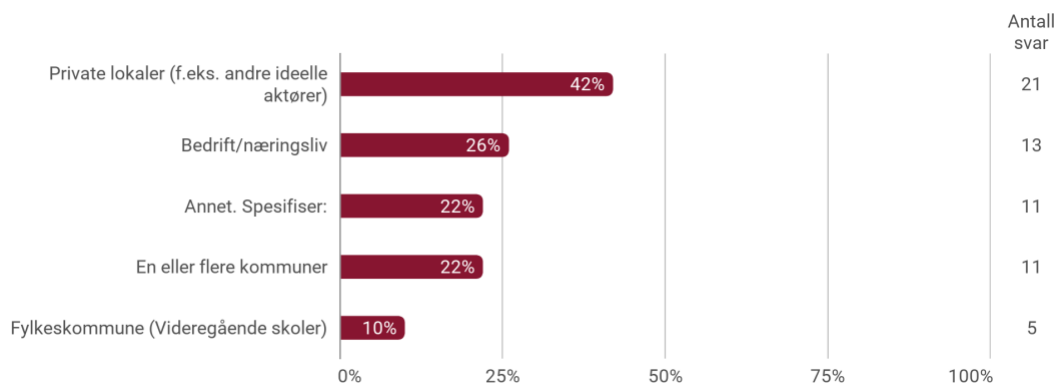
Utgifter tilknyttet egne bygg og anlegg står for minst av foreningenes utgifter og det er 8 som oppgir denne som en stor eller betydelig del av utgiftene. Samtidig oppgir 65 % av foreningene at denne posten ikke utgjør noen andel av deres utgifter.

Lokaler

Organisasjonene ble spurt om hvorvidt de eier, leier eller låner sine lokaler. 69 % oppgir at de leier lokalene sine, 31 % oppgir at de låner lokalene sine gratis og 7 % eier lokalene sine. 12 % oppgir at de mangler lokale/sted å være og 7 % at de ikke har behov for lokaler.

Leieavtale

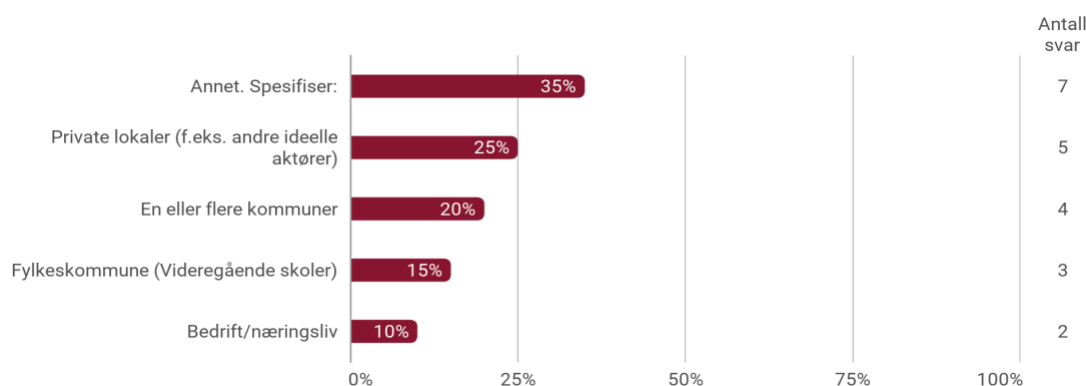
Figur 12 viser hvem foreningene har leieavtale med. Størsteparten av foreningene leier private lokaler (42 %). Videre opplyser 26 % at de leier av bedrift/næringsliv, 22 % oppgir at de leier av en eller flere kommuner og 10 % leier av fylkeskommunen. Det er 22 % som har krysset av på «annet». Disse innebærer blant annet statens vegvesen, kafeer, hotell, klasserom, samfunnshus, Trondhjem sanitetsforening, forsvaret og stiftelser.

Figur 12. Leieavtale: Hvem har dere leieavtale med? (Det var mulig å krysse av på flere alternativer).
Antall svar: 50

Låneavtale

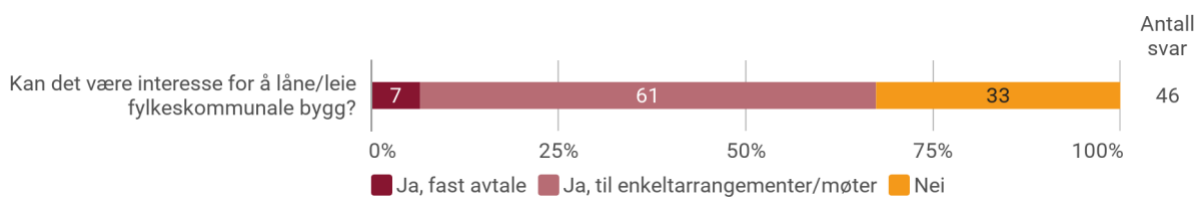
Figur 13 viser hvem foreningene har låneavtaler med. Av foreningene som har en låneavtale, er det 25 % som låner private lokaler. 20 % har en låneavtale med en eller flere kommuner, 15 % har en avtale med fylkeskommunen og 10 % har en låneavtale med bedrifter/næringslivet. 35 % har en låneavtale med «andre». Disse inkluderer blant annet restauranter, Trøndelag senter for samtidskunst, arkivverket, DNB og Trondhjem sanitetsforening.

Figur 13. Låneavtale: Hvem har dere låneavtale med? (Det var mulig å krysse av på flere alternativer).
Antall svar: 20

Interesse i leie/låneavtale

Figur 14 viser foreningenes interesse i å låne/leie fylkeskommunale bygg.

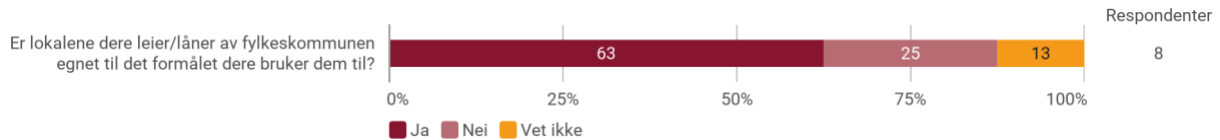
Figur 14. Interesse for å låne/leie fylkeskommunale bygg: Kan det være interesse for å låne/leie fylkeskommunale bygg?

Av de foreningene som ikke allerede har en leie/låneavtale med fylkeskommunen, er det en relativt stor andel foreninger som kan være interesserte i å leie/låne lokaler i fylkeskommunale bygg. 61 % melder at de kan være interesserte i å leie slike lokaler til enkeltarrangementer/møter, og 7 % kan være interesserte i å leie/låne til fast avtale.

Leie/lånelokalenes egnethet

I figur 15 ser vi en oversikt over om foreningene som låner/leier lokaler av fylkeskommunen mener at lokalene er egnet til det formålet de brukes til. Det er 63 % som rapporterer at lokalene er egnet til det formålet de bruker lokalene til, 25 % rapporterer at de ikke er det og 13 % svarer at de ikke vet.

Kartlegging av frivillige organisasjoner i Trøndelag

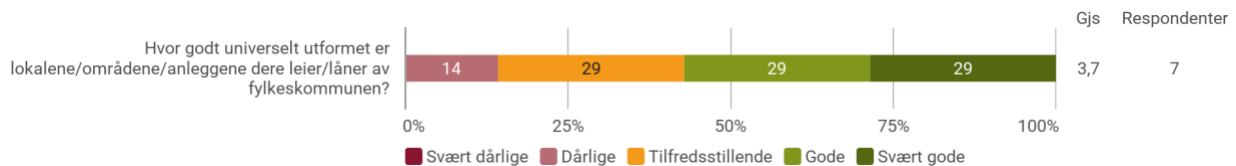
Figur 15. Tilfredshet med lokaler fra fylkeskommunen: Er lokalene dere leier/låner av fylkeskommunen egnet til det formålet dere bruker dem til?

Mangler ved lokaler

Foreningene ble bedt om å utdype hva de mangler ved lokaler/anlegg. Av de som svarer, nevnes det at de mangler kontorer, lagermuligheter og lokaler for utstillinger, medlemsmøter og andre møter.

Tilgjengelighet i lokalene

Som vist i figur 16, ser vi at et flertall av foreningene opplever den universelle utformingen i fylkeskommunens lokaler som tilfredsstillende eller bedre. 58 % oppgir at den universelle utformingen enten er god eller svært god. 29 % anser den som tilfredsstillende, og 14 % svarer at den universelle utformingen i lokalene de leier/låner av fylkeskommunen er dårlig. Ingen oppgir om svært dårlige forhold.

Figur 16. Universell utforming i fylkeskommunens lokaler

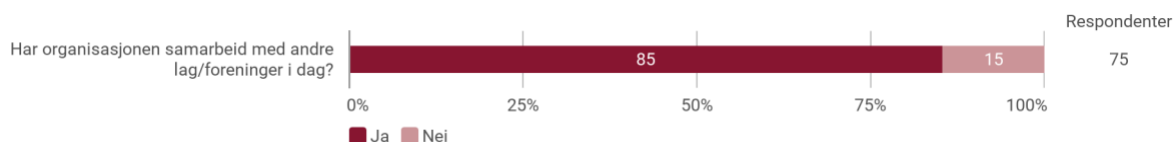
På spørsmål om hva som kan gjøres for å bedre den universelle utformingen er det kun en organisasjon som peker på at lokalene må tilrettelegges med utstyr for aktivitetene som skal gjennomføres.

4. Samarbeid

I dette kapitlet skal vi se nærmere på samarbeid organisasjonene er involvert i.

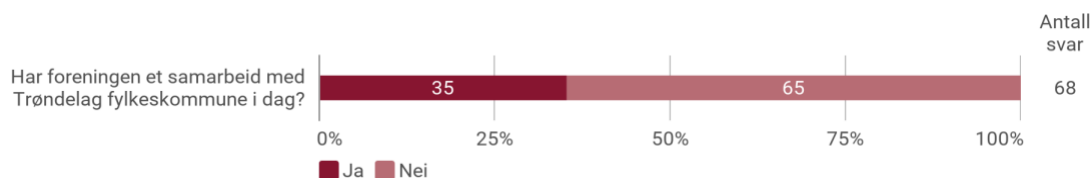
Oversikt over samarbeid

I figur 17 og 18 ser vi en oversikt over organisasjonenes aktive samarbeid, henholdsvis med andre lag/foreninger og fylkeskommunen. Ut ifra figurene ser vi at det vanligste er å samarbeide med andre lag og foreninger, da 85 % av organisasjonene oppgir at de har et slikt samarbeid. 35 % av organisasjonene samarbeider med fylkeskommunen.

Figur 17. Samarbeid med andre lag/foreninger.

Når det kommer til *samarbeid med andre lag og foreninger* er dette utbredt blant de fleste organisasjonstypene. Totalt 85 % opplyser om samarbeid med andre lag og foreninger. Innenfor tros- og livssynsorganisasjoner, politikk- eller interesseorganisasjoner og rekreasjons eller sosiale foreninger er dette samarbeidet vanligst, der henholdsvis 100 %, 90 % og 90 % oppgir denne formen for samarbeid. Også innen kulturorganisasjoner og idrettsorganisasjoner er dette vanlig, hvor henholdsvis 88 % og 83 % samarbeider med andre lag og foreninger. Det er minst vanlig å samarbeide med andre lag og foreninger blant og helse og sosiale tjenester, da 60 % av disse rapporterer om samarbeid.

Figur 18. Samarbeid med fylkeskommunen: Har dere samarbeid med fylkeskommunen i dag?

Samarbeid med fylkeskommunen er mindre vanlig enn samarbeid med andre lag og foreninger. Som vi ser i figur 18, samarbeider totalt 35 % med fylkeskommunen. Det er vanligst å samarbeide med fylkeskommunen blant idrettsorganisasjoner, der 50 % opplyser om samarbeid. Blant kulturorganisasjoner er det 38 % som samarbeider med fylkeskommunen, og det er 33 % blant politikk- eller interesseorganisasjoner, rekreasjon eller sosial forening og helse og sosiale tjenester som opplyser om slikt samarbeid. Den ene foreningen blant tros- eller livssynsorganisasjoner opplyser også om et samarbeid med fylkeskommunen.

Grunner til fravær av samarbeid

På spørsmål om hvorfor organisasjonene ikke har nevnte samarbeid, har flere organisasjoner skrevet at de ikke har *samarbeid med andre lag/foreninger* fordi de ikke har hatt behov for dette.

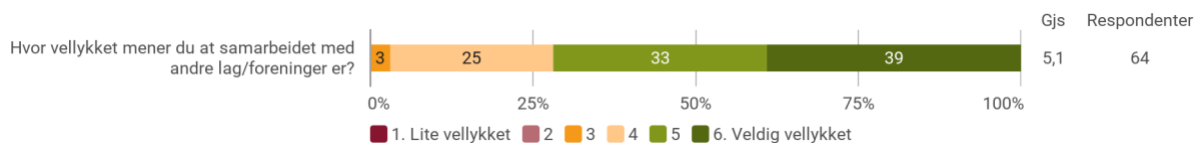
Kartlegging av frivillige organisasjoner i Trøndelag

Enkelte trekker frem mangel på støtte og koordinasjon for å gjennomføre et slikt samarbeid og noen nevner at de ikke har tenkt på mulighetene for det.

Når det gjelder grunner til hvorfor organisasjonene ikke *samarbeider med fylkeskommunen* oppgir flere at det ikke har vært behov for eller relevant med et slikt samarbeid og peker på fravær av initiativ fra begge parter. Noen trekker frem at de tidligere har sendt inn ønske om samarbeid, men ikke mottatt svar eller fått avslag, mens andre nevner at fylkeskommunen ikke er lett tilgjengelig og man kunne ønske seg en kontaktperson. Flere nevner at de ikke visste om muligheten for et samarbeid og at de ikke vet hva fylkeskommunen kan bidra med. Noen er usikre på hvordan de skal gå frem for å opprette et samarbeid og mangler kunnskap om muligheter.

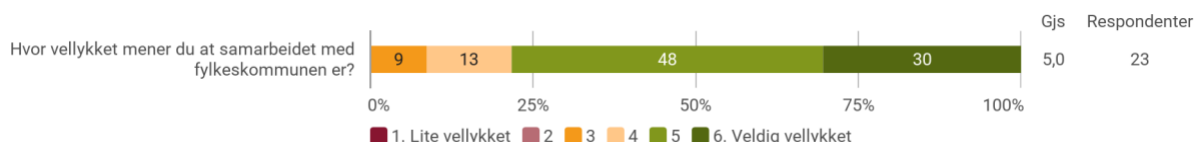
Tilfredshet med samarbeid

Organisasjonenes opplevelse av samarbeidene er presentert i figur 19-20. Vi ser at organisasjonene generelt sett opplever samarbeidene som vellykket. Samarbeid med andre lag/foreninger og med fylkeskommunen har begge høy gjennomsnittlig vurdering, med henholdsvis vurderinger på 5,1 og 5.

Figur 19. Vurdering av samarbeid med andre lag/foreninger.

Figur 19 presenterer svar på spørsmål om hvorvidt samarbeidet med andre lag/foreninger er vellykket, på en skala fra 1 til 6 (der 1 = lite vellykket og 6 = veldig vellykket). Gjennomsnittet på 5,1 indikerer at samarbeidet med andre foreninger har vært vellykket, der 39 % svarer at samarbeidet har vært veldig vellykket (6 på skalaen), mens 33 % svarer 5 på skalaen. 25 % svarer 4 på skalaen, mens 3 % svarer 3 på skalaen. Ingen svarer 1 eller 2 på skalaen.

Figur 20. Vurdering av samarbeid med fylkeskommunen: Hvor vellykket mener du at samarbeidet med fylkeskommunen er?

Organisasjonene har rangert samarbeidet med fylkeskommunen så vidt lavere enn samarbeidene med andre lag/foreninger, og gir en gjennomsnittlig vurdering på 5 (figur 20). Det er en relativt stor andel som mener samarbeidet er vellykket: 30 % mener samarbeidet er veldig vellykket (6 på skalaen), og hele 48 % vurderer samarbeidet til 5 på skalaen. 13 % svarer 4 på skalaen og 9 % svarer 3. Heller ikke her svarer noen 1 eller 2 på skalaen.

I de følgende delene ser vi nærmere på de ulike samarbeidsformene.

Samarbeid med andre lag og foreninger

Ønske om samarbeid med andre lag og foreninger

Det er totalt 64 organisasjoner som har tatt stilling til en fortsettelse og eventuell utvidelse av samarbeidet med andre lag og foreninger. Av disse ønsker nærmest samtlige organisasjoner (95 %) å fortsette eksisterende samarbeid, eller å samarbeide mer i fremtiden. Dette er i tråd med tilfredsheten vi ser i figur 19. Det er 5 % av organisasjonene som har tatt stilling til dette spørsmålet som rapporterer at de ikke vet om de ønsker å fortsette eller utvide samarbeidet. Ingen foreninger svarer nei.

Blant organisasjonene som på nåværende tidspunkt *ikke* samarbeider med andre lag/foreninger kommer det fram at hele 45 % ønsker å samarbeide med andre lag/foreninger i fremtiden. 55 % oppgir at de ikke vet om de ønsker et samarbeid med andre lag/foreninger i fremtiden. Ingen foreninger svarer nei.

Hva samarbeider foreningene om?

Når det gjelder hva foreningene samarbeider om, går felles arrangementer, arenaer og forskjellige aktiviteter igjen blant svarene. Noen av de konkrete aktivitetene er konserter, bydelsfester, gågrupper, markeringsdager, dugnader og seniordans. Det er flere som hjelper hverandre innenfor felt organisasjonene har til felles, som eksempelvis å jobbe politisk og fagpolitisk sammen, eller utlån av lokaler/areal og utstyr. Noen samarbeider om rekruttering av frivillige, markedsføring og synlighet.

Verdien av samarbeid med andre lag og foreninger

Samarbeid med andre lag og foreninger har stor verdi for de som samarbeider. Flere av foreningene nevner at man får til mer sammen, og at man med samarbeidene klarer å gjennomføre arrangementer og aktiviteter man ellers ikke ville klart alene. Det er flere som nevner at samarbeid styrker rekruttering av medlemmer og frivillige og at man blir mer synlige sammen. Det trekkes frem verdien av relasjonsbygging, og erfarings- og kunnskapsutveksling som samarbeidene fremmer. Flere viser til at samarbeidene gjør at man får flere ressurser og hender til gjennomføring av aktiviteter, samtidig som at det oppleves lettere å få midler. Flere peker på at det fører til et bedre lokalsamfunn. Noen forteller om verdien av det sosiale samværet samarbeidet skaper og ordet «uvurderlig» gjentas av flere foreninger om verdien av samarbeidene de har.

Utfordringer ved samarbeid med andre lag og foreninger

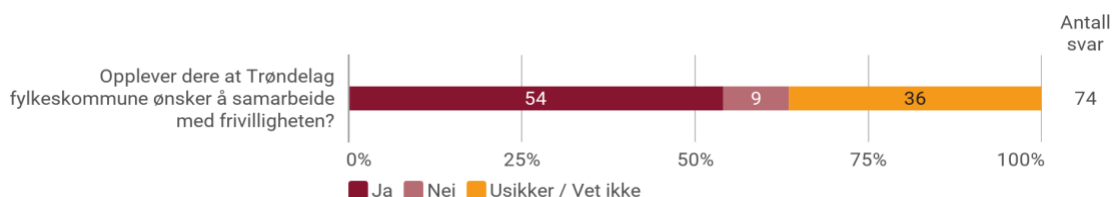
Mange rapporterer om at samarbeidene fungerer godt, og at de ikke opplever noen utfordringer knyttet til det. Av de som opplever utfordringer, nevnes det igjen tidsklemma, manglende kapasitet og lav interesse. Noen nevner at konkurrerende interesser og interessekonflikter kan være utfordrende, og andre at lange avstander kan være utfordrende. Noen trekker frem utfordringer knyttet til mye utskiftninger, kostnader knyttet til transport, planlegging og administrasjon og det å finne og leie arena for møtested.

Konkurransen fra andre lag og foreninger

Foreningene ble spurt om de opplever konkurranse fra andre lag og foreninger, noe 17 % av organisasjonene opplever. Dette tilsvarer 13 organisasjoner. Når det kommer til hva konkurransen består av, trekkes det særlig frem konkurranse om medlemmer, deltakere og frivillige. Det er også mangel som opplever konkurranse om søkbare midler, donasjoner, grasrotandeler og andre ressurser.

Samarbeid med fylkeskommunen

Foreningene ble spurt om de opplever at Trøndelag Fylkeskommune ønsker å samarbeide med frivilligheten. 54 % av 74 av organisasjonene opplever at Trøndelag fylkeskommune ønsker å samarbeide med frivilligheten (figur 21). Det er 36 % som svarer at de ikke vet og 9 % som svarer at de ikke opplever at fylkeskommunen ønsker å samarbeide med frivilligheten.

Figur 21. Fylkeskommunesamarbeid: Opplever dere at fylkeskommunen ønsker å samarbeide med frivilligheten?

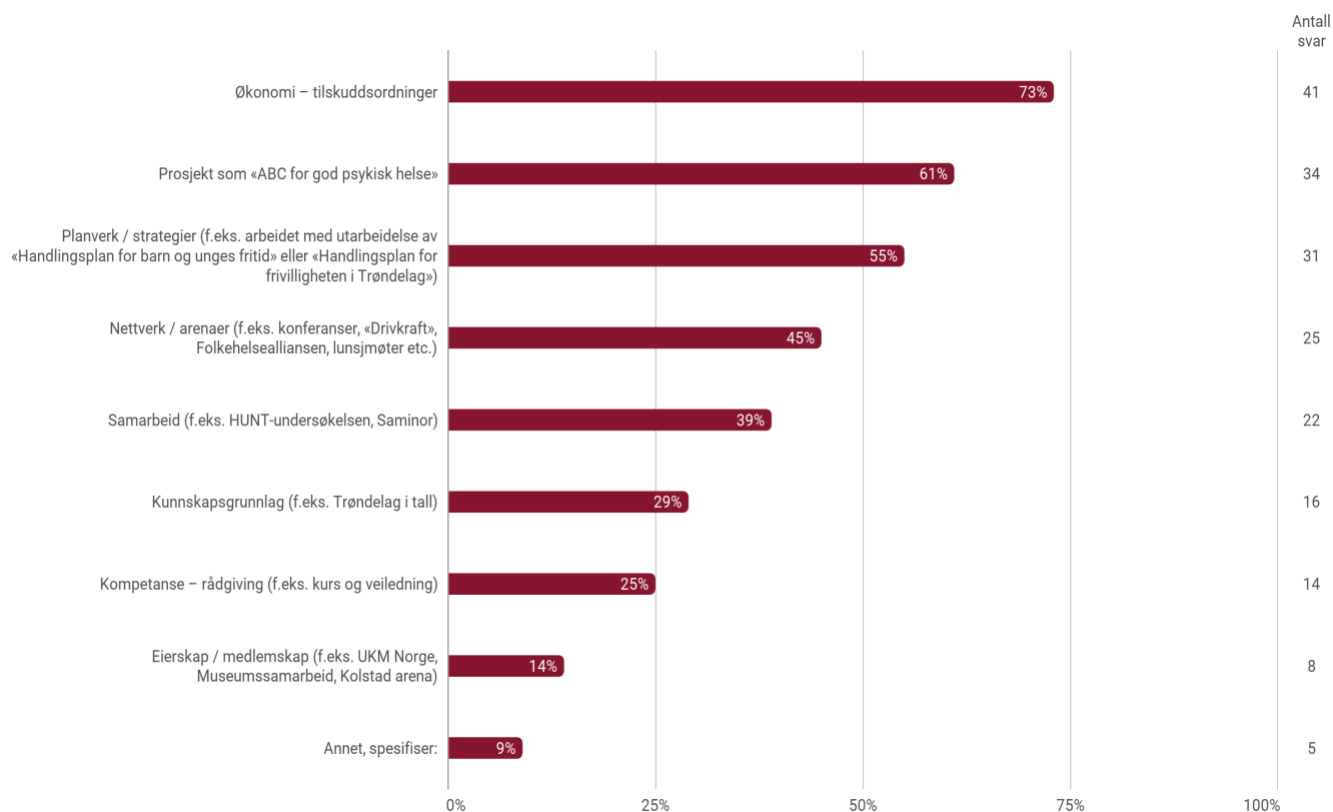
Ønske om samarbeid med fylkeskommunen

Samarbeidet mellom fylkeskommunen og frivilligheten er tilsynelatende godt i Trøndelag. Dette viser seg i at 92 % av de organisasjonene som har et samarbeid med fylkeskommunen i dag ønsker å fortsette dette, eller å samarbeide mer. Det er ingen av organisasjonene som rapporterer at de ikke ønsker å fortsette samarbeidet med fylkeskommunen, men det er 8 % som melder at de ikke vet hva de ønsker.

Fylkeskommunen er i tillegg en attraktiv samarbeidspartner. Når det gjelder andelen som *ikke* har et samarbeid med fylkeskommunen i dag, kan hele 82 % av 51 organisasjoner tenke seg å innlede et slikt samarbeid. Innenfor politikk- eller interesseorganisasjoner ønsker 93 % av foreningene et slikt samarbeid. Videre ønsker 86 % av foreninger innen helse og omsorg og 82 % av kulturorganisasjoner et slikt samarbeid. Det er 79 % av foreningene innen rekreasjon eller sosialforeninger og 67 % av idrettsorganisasjoner som også ønsker et samarbeid. Den ene foreningen innen tros- eller livssynsorganisasjoner er usikre på om de ønsker et samarbeid.

Kjennskap til virkemidler/satsninger

Foreningene ble spurt om hvilke av fylkeskommunens forskjellige virkemidler/satsninger de kjenner til. Det er flest foreninger som kjenner til økonomi og tilskuddsordninger, da hele 73 % av foreningene rapporterer om dette (figur 22).

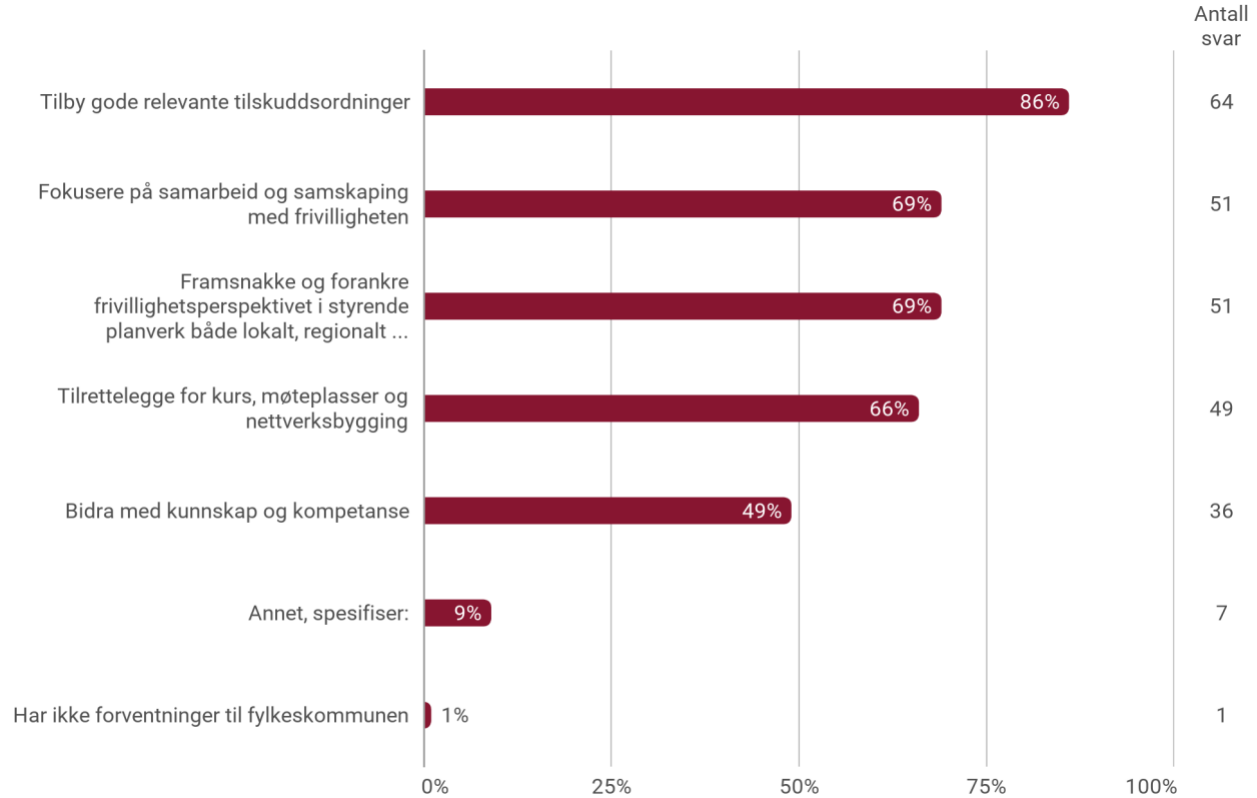
Figur 22. Virkemidler/satsninger: Kjenner du til disse virkemidlene? (Det var mulig å krysse av på flere alternativer). Antall svar: 56

Det er 61 % av foreningene som kjenner til prosjekter som «ABC for god psykisk helse. 55 % rapporterer at de kjenner til forskjellig planverk / strategier (f.eks. arbeidet med utarbeidelse av «Handlingsplan for barn og unges fritid» eller «Handlingsplan for frivilligheten i Trøndelag»). Det er 45 % av foreningene som kjenner til nettverk / arenaer (f.eks. konferanser, «Drivkraft», Folkehelsealliansen, lunsjmøter etc.), og 19 % som kjenner til fylkeskommunens samarbeid (f.eks. HUNT-undersøkelsen, Saminor). 29 % av foreningene melder om at de kjenner til fylkeskommunens kunnskapsgrunnlag (f.eks. Trøndelag i tall). Det er 25 % av foreningene som kjenner til virkemidler som kompetanse – rådgiving (f.eks. kurs og veiledning). 14 % kjenner til forskjellige eierskap / medlemskap (f.eks. UKM Norge, Museumssamarbeid, Kolstad arena).

Forventninger til fylkeskommunen

Foreningene ble spurt om hvordan de forventer at fylkeskommunen skal bidra til sin organisasjon. 86 % av foreningene forventer at fylkeskommunen skal tilby gode og relevante tilskuddsordninger, og 69 % av foreningene forventer at fylkeskommunen skal fokusere på samarbeid og samskapning med frivilligheten (figur 23).

Kartlegging av frivillige organisasjoner i Trøndelag

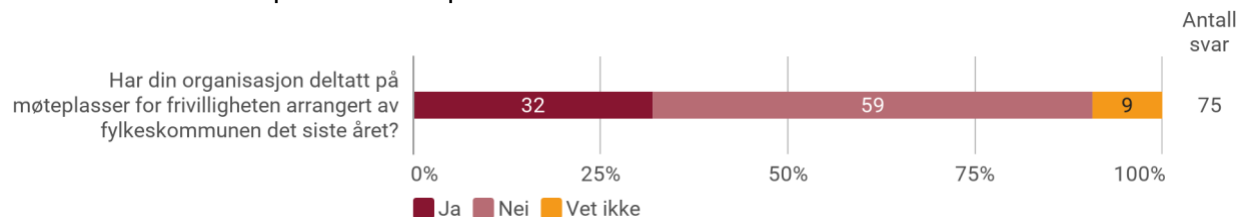

Figur 23. Forventninger: Hva forventer du at fylkeskommunen skal bidra med til din organisasjon? (Det var mulig å krysse av på flere alternativer). Antall svar: 74

Tilsvarende 69 % forventer at fylkeskommunen skal fremsnakke og forankre frivillighetsperspektivet i styrende planverk, både lokalt, regionalt og nasjonalt. Det er 66 % av foreningene som oppgir at de forventer at det blir tilrettelagt for kurs, møteplasser og nettverksbygging. Rett under halvparten av foreningene (49 %) forventer at fylkeskommunene bidrar med kunnskap og kompetanse, og kun en forening oppgir at de ikke har noen forventninger til fylkeskommunen.

Møteplass for frivilligheten

Av foreningene som deltok i kartleggingen er det 32 % som oppgir at de har deltatt på møteplasser for frivilligheten arrangert av fylkeskommunen det siste året (figur 24). 59 % oppgir at de ikke har deltatt på slike møteplasser det siste året.

Figur 24. Møteplass for frivilligheten: Har din organisasjon deltatt på møteplasser for frivilligheten arrangert av fylkeskommunen det siste året?

Hva samarbeider foreningene og fylkeskommunen om?

Flere trekker frem at samarbeidet med fylkeskommunen består av leie og lån av lokaler. Flere får støtte til driften, og det nevnes av flere at de mottar tilskudd og økonomisk støtte. Noen nevner at de mottar informasjon om arrangementer de kan delta på og tilskuddsmidler de kan søke. Det er flere som gjennomfører jevnlig kontakt- og samarbeidsmøter med fylkeskommunen.

Verdien av samarbeid med fylkeskommunen

Når det kommer til verdien av samarbeid med fylkeskommunen, kommenterer flere at samarbeidet er særdeles viktig. For de fleste foreninger er samarbeidet gunstig for økonomisk og faglig bistand, og flere peker på viktigheten av lokaler. Enkelte peker på at det er nyttig å få informasjon og tips fra fylkeskommunen om gjennomføring av prosjekter og aktiviteter. Noen peker på at fylkeskommunen arrangerer gode kurs og samlinger.

Utfordringer ved samarbeid med fylkeskommunen

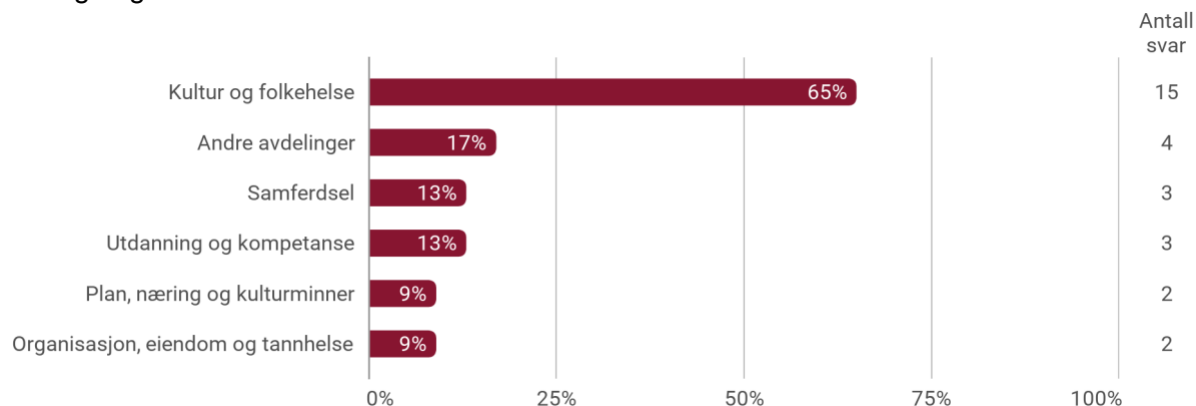
Det er mange av foreningene som er positive og fornøyde med samarbeidet med fylkeskommunen og som ikke har noe å si på utfordringer. Det er imidlertid noen som rapporterer om utfordringer med samarbeidet, hvor det nevnes utfordringer med informasjonsflyt, det å finne riktig kontaktpersoner, og at det er vanskelig å få til langsiktige avtaler som kan skape forutsigbarhet.

Samarbeid med ulike avdelinger i fylkeskommunen

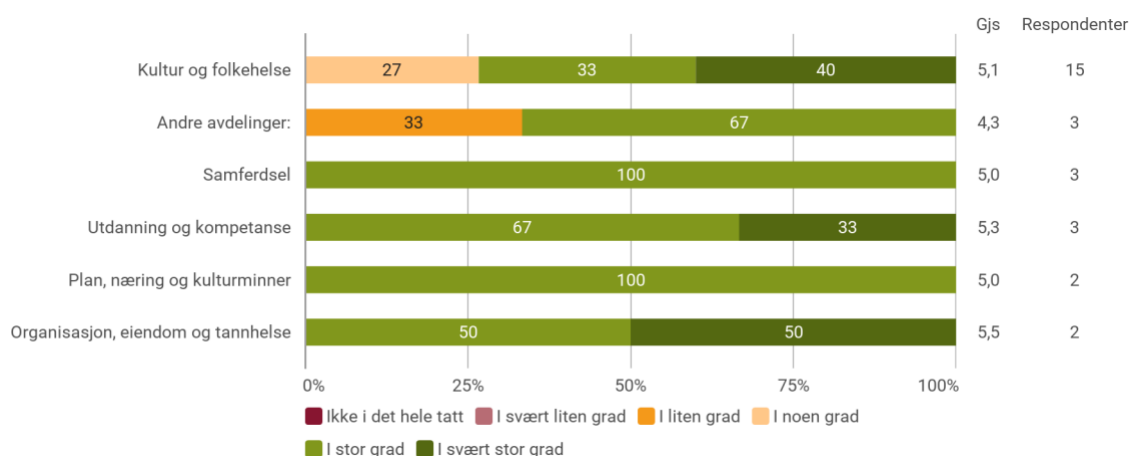
I figur 25 ser vi hvilke avdelinger i fylkeskommunen organisasjonene samarbeider med. Figur 26 viser hvor godt de opplever at samarbeidene fungerer. Avdeling for kultur og folkehelse er den avdelingen flest organisasjoner samarbeider med. Samarbeidene ser generelt ut til å fungere godt, og samarbeidet med organisasjon, eiendom og tannhelse blir vurdert høyest med en score på 5,5 av 6. Dermed utdanning og kompetanse, kultur og folkehelse, så samferdsel før plan, næring og kulturminner. Andre avdelinger blir vurdert lavest med en gjennomsnittlig vurdering på 4,3 av 6. I andre avdelinger befinner beredskap, frivillig og NORILCO Sør-

Kartlegging av frivillige organisasjoner i Trøndelag

Trøndelag seg.

Figur 25. Samarbeid med avdelinger i fylkeskommunen: Hvilke avdelinger i fylkeskommunen samarbeider dere med? (mulig å krysse av på flere alternativer). Antall svar: 23.

Figur 26. Vurdering av samarbeid med avdelinger i fylkeskommunen: Vennligst vurder i hvor stor grad dere opplever at samarbeidet med avdelingen fungerer godt.

Organisasjonene ble bedt om å vurdere hvor godt samarbeidet med avdelingene i fylkeskommunen fungerer på en skala fra 1-6, der 1 er «ikke i det hele tatt» og 6 er «i svært stor grad».

Kultur og folkehelse er den avdelingen i fylkeskommunen flest organisasjoner samarbeider med. Av de som samarbeider med denne avdelingen finner vi 40 % kulturorganisasjoner, 27 % innen rekreasjon eller sosialforeninger, 20 % innen lokalmiljø og bosted, og 7 % innen henholdsvis både idrettsorganisasjoner og helse og sosiale tjenester. Den gjennomsnittlige vurderingen på samarbeid med avdeling for kultur og folkehelse er 5,1. 73 % av organisasjonene opplever i stor eller svært stor grad at samarbeidet fungerer godt.

4 organisasjoner har svart at de samarbeider med andre avdelinger. Halvparten av disse rapporterer at samarbeidet i stor grad fungerer godt og de resterende sier at det enten fungerer i liten grad eller at de er usikre på hvordan samarbeidet fungerer. «Andre avdelinger» scorer dermed 4,3 på skalaen.

De 3 foreninger som oppgir å samarbeide med avdelingen for samferdsel rapporterer alle at de opplever at samarbeidet i stor grad fungerer godt. Avdelingen scorer dermed 5 på skalaen. Det er 3 organisasjonene som samarbeider med avdelingen for utdanning og kompetanse. Av disse oppgir to at samarbeidet fungerer godt i stor grad og den siste foreningen oppgir at samarbeidet fungerer godt i svært stor grad. Avdelingen scorer dermed 5,3 på skalaen.

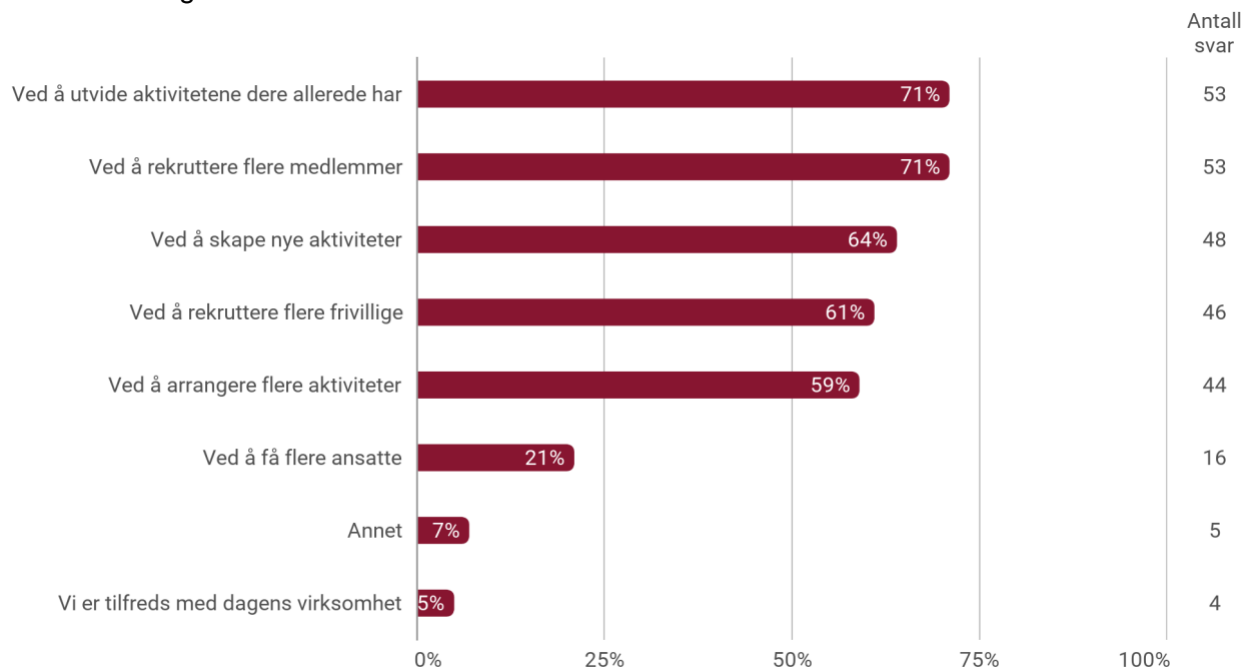
Det er kun to foreninger som oppgir å samarbeide med avdelingen for plan, næring og kulturminner, hvorav begge oppgir at samarbeidet fungerer godt i stor grad og svarer dermed 5 på skalaen. Det er også to foreninger som oppgir å samarbeide med avdeling for organisasjon, eiendom og tannhelse og av disse oppgir hver av disse at samarbeidet enten fungerer godt i stor eller svært stor grad, og lander dermed en score på 5,5 av 6.

5. Målsetninger og hindringer

Foreningenes viktigste utviklingspunkter

Organisasjonene ble bedt om å definere hvordan de ønsker å utvikle seg fremover. 71 % av organisasjonene ønsker å utvikle seg ved å utvide aktivitetene de allerede tilbyr, og tilsvarende 71 % ønsker å rekruttere flere medlemmer (figur 27). 64 % oppgir at organisasjonen ønsker å utvikles ved å skape nye aktiviteter. 61 % ønsker å utvikle organisasjonen ved å rekruttere flere frivillige og 59 % ønsker å arrangere flere aktiviteter. 21 % oppgir at de ønsker å få flere ansatte og 5 % oppgir at de er tilfredse med dagens virksomhet. 7 % har huket av for kategorien «annet» og i denne befinner det seg ønsker om å få flere brukerrepresentanter, jobbe med prosjekter, bedre rammevilkår, økt aktivitet med lokalmiljøet og ønske om fusjon med NORILCO

Sør-Trøndelag.

Figur 27. Utviklingspunkter: Hvordan ønsker dere å utvikle foreningen fremover? (Det var mulig å krysse av på flere alternativer). Antall svar: 75.

Fylkeskommunens rolle for å nå mål

Foreningene ble bedt om å utdype hvordan fylkeskommunen kan bidra til at foreningene når målene sine. Når det kommer til fylkeskommunens rolle for at organisasjonene skal kunne nå sine målsetninger er økonomisk støtte og tilskudd et gjentakende tema.

Flere nevner at de ønsker at fylkeskommunen skal tilrettelegge for tilgang til lokaler, hvor noen organisasjoner videre trekker frem et ønske om gratis leie eller lokaler med lav pris. Noen ønsker støtte i form av råd, kompetansedeling, framsnaking og generell hjelp til å nå ut til flere. Enkelte nevner at de ønsker at fylkeskommunen også er tilgjengelig ut i distriktene.

Hvilke andre faktorer eller aktører kan bidra til at foreningene oppnår sine mål?

Blant andre faktorer eller aktører som kan bidra til måloppnåelse blir blant annet bistand fra kommuner, lokalt næringsliv og frivillige nevnt av flere foreninger. Det er også flere foreninger som ønsker samarbeid med og støtte fra lignende organisasjoner.

Enkelte foreninger ønsker bedre kollektivtilbud, noen ønsker gratis tolker, og andre nevner lettere tilgang til lokaler. Det nevnes støtte fra helsesektor og beredskap, og noen ønsker synlighet i media, f.eks. fra Adresseavisa.

Hva hindrer foreningene fra å vokse?

Hindringer som organisasjonene møter er hovedsakelig knyttet til økonomi, lokaler, tidsklemma og rekruttering. Mangel på frivillige og medlemmer, samt økonomisk støtte kommer spesielt

frem. Det trekkes frem både at det er behov for å rekruttere, men også beholde medlemmer og frivillige. Andre peker på at de ønsker flere faste ansatte og at det er en utfordring der det kun er en ansatt. Noen behøver større synlighet for å kunne vokse og trenger bedre markedsføring og kunnskapsdeling om sin forening.

Konklusjon og anbefalinger

Undersøkelsen gir et godt bilde av utfordringer og ressurser blant frivillige organisasjoner i Trøndelag, som kan brukes som kunnskapsgrunnlag for fylkeskommunen i videre arbeid med frivilligheten i fylket. Kartleggingen kan både brukes som et verktøy i videreutvikling av den konkrete frivillighetspolitikken og, i et større perspektiv, som en del av den overordnede samfunnsplanleggingen i fylkeskommunen.

Det er verdt å ta med seg at det er en stor bredde i organisasjonene som har svart på denne undersøkelsen, fra ideelle frivilligsentraler, mindre organisasjoner med lokal aktivitet, til store paraplyorganisasjoner som representerer mange organisasjoner.

Kunnskapen som kommer fram i denne rapporten gir nyttig informasjon som kan være førende for videreutviklingen av samarbeidet mellom frivilligheten og fylkeskommunen gjennom en helhetlig frivillighetspolitikk.

Frivillighet Norge anbefaler alle fylker og kommuner å utvikle et frivillighetspolitisk dokument i form av en plan, planstrategi eller temaplan, i dialog med frivillig sektor. Et slikt dokument bør være et strukturelt rammeverk som både frivillig sektor og fylkeskommunen kan forholde seg til i sitt arbeid. Det bør både ta for seg rammebetingelser og hvordan det offentlige skal forholde seg til de frivillige organisasjonene som samfunnssektor. I samarbeidsplattformen mellom Frivillighet Norge og KS anbefaler partene en rekke eksempler på slike virkemidler for å styrke samarbeidet mellom offentlig og frivillig sektor lokalt og regionalt.

Fylkeskommunens frivillighetspolitikk kan også ha betydning for kommunene. Frivillighet Norges erfaring er at fylkeskommunens frivillighetspolitikk ofte brukes som en sentral kilde for kommuner som ønsker å utvikle en lokal frivillighetspolitikk. Dette blir ytterligere forsterket dersom fylkeskommunen, i sin frivillighetspolitikk, tilbyr en aktiv veilederrolle overfor kommuner som ønsker å styrke dialogen og samhandlingen med frivillig sektor gjennom en lokal frivillighetspolitikk.

I avsnittene som følger kommer noen anbefalinger fra Frivillighet Norge, basert på funnene i undersøkelsen. Vi håper disse vil være nyttige for videreutvikling og implementering av Trøndelag fylkeskommunes arbeid med frivilligheten.

Ta vare på og styrk samarbeidet med frivilligheten

Det er relativt få (35 %) av respondentene som oppgir å noen form for samarbeid med fylkeskommunen i Trøndelag, og bare 54 % av respondentene opplever at fylkeskommunen ønsker å samarbeide. Allikevel oppfattes fylkeskommunen som en attraktiv samarbeidspartner: 82 % av de som har svart på spørsmålet ønsker et samarbeid med fylkeskommunen, og 92 %

Kartlegging av frivillige organisasjoner i Trøndelag

av de som allerede har et samarbeid ønsker å fortsette det. På spørsmål om hva organisasjonene forventer at fylkeskommunen kan bidra med, svarer 69 % ønsker mer fokus på samarbeid og samskaping med frivilligheten. Det er altså et svært godt grunnlag for å initiere flere former for samarbeid og samhandling mellom frivilligheten og fylkeskommunen.

Når fylkeskommunen ønsker å samarbeide med frivillige organisasjoner for å løse samfunnsutfordringer, er det viktig at man i fellesskap finner frem til hvordan man kan samarbeide. Som samfunnsaktør bidrar de frivillige organisasjonene på ulike måter gjennom sine aktiviteter og tiltak. Premisset er at samarbeidet med fylkeskommunen kan knyttes til organisasjonenes formål slik at de fortsatt kan drive og utvikle sine aktiviteter og tiltak.

For å styrke eierskapet er det viktig å involvere de frivillige organisasjonene tidlig i planleggingsfasen. I denne tye samarbeid anbefaler vi at man spør organisasjonene hvordan de selv mener de kan bidra ut ifra sin egenart, og hvordan fylkeskommunen kan være en tilleggelegger.

Møtepunkter med frivilligheten

66 % av respondentene ønsker at fylkeskommunen tilrettelegger for kurs, møteplasser og nettverksbygging. Gode samarbeidsarenaer er ofte avgjørende for å senke terskelen for å etablere samarbeid, koordinere aktivitet og redusere opplevelsen av konkurranse mellom foreningene. 32 % av respondentene i denne undersøkelsen har deltatt på en møteplass i regi av fylkeskommunen det siste året.

Et viktig poeng med en slik arena, bør også være at foreningene får mulighet til å lære av hverandre og utveksle erfaringer seg imellom. Det er også et poeng å møtes for å kunne koordinere aktivitet, og kjenne til hverandres planer.

Vi anbefaler at fylkeskommunen tar en koordinerende rolle for å legge til rette for møteplasser som kan være nyttige arenaer for nettverksbygging, kompetanseheving gjennom for eksempel kurs eller faglige innledninger: Slike møteplasser kan også åpne for at man oppdager nye muligheter for samarbeid.

Forankring av frivillighetspolitikk i fylket og i kommunene

69 % av respondentene forventer at fylkeskommunen framsnakker og forankrer frivillighetsperspektivet i styrende fylkeskommunale planverk. Det ser ut til å være ønske om et tettere og mer strukturert samarbeid mellom offentlig og frivillig sektor, og et ønske om at fylkeskommunen kan ta en tydeligere rolle i dette.

Kartlegging av frivillige organisasjoner i Trøndelag

Det kan være mye å hente på å utvikle fylkeskommunens kompetanse på å samarbeide med frivillige organisasjoner. Frivillighet Norge anbefaler at fylkeskommunen legger til rette for læring og erfaringsutveksling mellom ansatte som har ansvaret for kontakten med frivillige organisasjoner i de ulike avdelingene i fylkeskommunen. For å gjøre det enkelt å drive en frivillig organisasjon i Trøndelag anbefaler vi å vurdere om avdelinger som frivillige organisasjoner ønsker nærmere kontakt med, kan ha en fast kontaktperson. Bergen kommune beskriver dette som en effektiv måte å veilede de frivillige organisasjonene på.

På denne måten vil fylkeskommunen også bygge opp et lite nettverk av ansatte med kompetanse i å samarbeide med frivilligheten på tvers av avdelingene. Noen fylkeskommuner med en vedtatt frivillighetspolitikk har en koordinator, som også fungerer som en kontaktperson innad i fylkeskommunen når det gjelder frivillighet som fagområde.

Lokaler

For å kunne drive frivillige organisasjoner trenger man lokaler/flater for å ha møter, ha aktiviteter. Dårlige lokaler gjør det vanskelig å rekruttere flere aktive deltakere. Godt lokaler er med å markedsføre aktiviteten.

Det har de siste årene vært mye fokus på at offentlig eide lokaler må gjøres mer tilgjengelig for frivillige organisasjoner. Lokaler er en konkret sak hvor fylkeskommunen kan legge til rette for frivillig aktivitet. Mange organisasjoner ønsker seg billigere leie eller gratis lån og enklere og mer forutsigbare låne- og leieavtaler med fylkeskommunen. Mange mangler lokaler til lager, og en av fire organisasjoner tilbys lokaler som ikke er universelt utformede. Vi anbefaler fylkeskommunen å gjennomføre en kartlegging av tilgjengelige lokaler i offentlig eide bygg og tenker flerbruk i restaurering av eldre bygg og i planlegging av nybygg. Her er det viktig at frivillige organisasjoner trekkes inn med sine synspunkter tidlig i planleggingsfasen. Vi viser også til våre [anbefalinger om lokaler for frivilligheten](#)

Forenkling og bistand

Flertallet av organisasjonene som har svart på undersøkelsen opplever mulighetene for finansiering av nye tiltak som dårlige eller svært dårlige. Kommunene og fylkeskommunen har mulighet til å være en tilrettelegger for de frivillige organisasjonene, både i samarbeid og for aktiviteten de frivillige organisasjonene driver. En del av dette handler om støtteordninger som treffer organisasjonene. I den forbindelse vil vi understreke viktigheten av enkle ordninger for søknad og rapportering.

Kartlegging av frivillige organisasjoner i Trøndelag

Administrasjonsarbeid legger press på foreningene, og kan tappe foreningene for tid og kapasitet. Fylkeskommunen bør sikre at deres regelverk og tilskuddsordninger skaper forutsigbarhet og mulighet til å tenke langsiktig for alle typer foreninger.

Av konkrete forslag Frivillighet Norge anbefaler kommunen å iverksette for å legge bedre til rette for frivillig aktivitet er:

- Legge til rette for arenaer hvor organisasjonenes aktiviteter blir synlig for innbyggerne.
- Forenkle byråkratiet ved å:
 - Samle relevant informasjon om hvor og hvordan organisasjonene foreningene kan søke om støtte.
 - Gi forutsigbare avtaler om driftsstøtte til organisasjonene som gjør at de kan planlegge aktivitetene sine.
 - Kartlegge offentlig eide lokaler for å få en oversikt over om disse er universelt utformet og tilgjengelig for frivilligheten når de ikke er i annen bruk.
 - Tilby samarbeidsavtaler for organisasjoner som ønsker det

Verktøy for synliggjøring

Organisasjonene bruker svært lite midler på markedsføring, samtidig som over halvparten opplever at medlemstallet er stabilt eller synkende.

Her kan fylkeskommunen legge til rette for at organisasjonene gjøres kjent med [Frivillig.no](https://www.frivillig.no), som drives av Frivillighet Norge. Her kan foreningene legge ut oppdrag de trenger frivillige til og informasjon om egen forening. Informasjonen om foreningen som legges inn på Frivillig.no kan også fungere som en side med informasjon om foreningen i tillegg til oppdragene som legges ut. På den måten kan de øke synligheten i egen kommune og rekruttere flere frivillige.

Frivillighet Norge har også utviklet [Ungfritid.no](https://www.ungfritid.no), en digital oppslagstavle hvor frivillige organisasjoner kan legge ut varige, organiserte fritidsaktiviteter for barn og unge. Nettsiden gjør det enklere for frivillige organisasjoner å finne nye deltagere, og enklere for barn, ungdom, foresatte og andre å finne fritidsaktiviteter. På stotte.ungfritid.no finnes en oversikt over støtteordninger for å delta i fritidsaktiviteter fra både det offentlige, næringslivet og organisasjoner.

Vi anbefaler fylkeskommunen å informere organisasjonene om disse mulighetene. Begge løsningene er kostnadsfrie, og det er mulig å lenke direkte til oppdragene og aktivitetene på Frivillig.no og Ungfritid.no fra Facebook og fylkeskommunens egne nettsider.

De ti frivillighetspolitiske bud

På Frivillighet Norges årsmøte 2015 vedtok en samlet frivillighet ti frivillighetspolitiske bud for samarbeid mellom frivillig sektor og kommune. Vi anbefaler at kommunene bruker disse i utvikling av sin frivillighetspolitikk. Disse er lagt ved nedenfor.

1. **Kjenn frivilligheten i kommunen din**

Innhent kunnskap om de frivillige organisasjonene. Hva driver de med? Hvilke mål, ressurser og utfordringer har de? Vil de samarbeide mer med kommunen, næringsliv, eller organisasjoner?

2. **Vedta en tverrsektoriell kommunal frivillighetspolitikk**

Inviter hele bredden av frivilligheten til dialog. Tenk frivillighet i all kommunal planlegging. Frivillighetspolitikken bør revurderes ved nytt kommunestyre.

3. **Anerkjenn frivillighetens egenverdi**

Frivillige er frie og villige til å gjøre det de vil. Det må de få lov til å være, ellers dør frivilligheten ut.

4. **Forenkling gir mer frivillighet**

Tiden som brukes på byråkrati er tid som kan brukes på mer frivillighet. Gjennomfør tiltak som forenkler søknadsskriving, rapportering og kontakt med kommunen

5. **Tilrettelegg for frivillighetens egenutvikling**

Vis organisasjonene tillit og legg til rette for at de kan nå sine egne mål. Da når kommunen samtidig mange av sine mål.

6. **Skap dialog med frivillighet**

Skap faste møteplasser for organisasjonene. Rådfør dere med frivilligheten. Gi kommunalt ansatte opplæring i frivillighetsmangfoldet, slik at de kan invitere flere folk til å bli med. Husk at frivillige ofte jobber, så møter må være etter arbeidstid!

7. **Anerkjenn og støtt opp om frivillighetens merverdi**

Frivilligheten er «samfunnets vaktbikkje» og skaper bl.a. lokalsamfunnsutvikling, kunnskap, sosiale møteplasser, tilhørighet, demokratiopplæring og er helsefremmende.

8. **Gi frie midler**

Frie midler er en forutsetning for at frivilligheten kan vokse på egne premisser.

9. **Ikke konkurrer med frivilligheten**

Tilrettelegg for bedre rekruttering av frivillige til organisasjonene. Ikke «stjel» de frivillige fra organisasjonene for å utføre kommunale tiltak.

10. **Skap forutsigbarhet for frivilligheten**

Forutsigbare rammer skaper bærekraftig drift og utvikling i frivilligheten. Et eksempel er å legge til rette for lokaler som frivilligheten kan bruke.

Liste over figurer

Figur 1. Organisasjonstype: Hva slags type lag/forening er dere? (Kategoriene er basert på FNs internasjonale kategorisering av frivillige organisasjoner). Antall svar: 81.	10
Figur 2. Geografisk område: Hva slags geografisk område dekker dere? Flere valg mulig. Antall svar: 81.	11
Figur 3. Organisering av foreningen: Hvordan er dere organisert?? Flere valg mulig. Antall svar: 81.	11
Figur 4. Aktiviteter: Hvor ofte har dere primæraktiviteter? Antall svar: 79.	12
Figur 5. Aktiviteter: Hvor ofte har dere følgende aktiviteter? Antall svar: 79.	13
Figur 6. Utvikling i medlemsmasse: Hvordan har deres medlemstall utviklet seg de siste 5 årene?	15
Figur 7. Rekruttering: Hvor lett eller vanskelig er det å rekruttere følgende grupper til laget/foreningen?	16
Figur 8. Inntektskilder: Hvordan finansierer dere aktivitetene i laget/foreningen? (Det var mulig å krysse av på flere alternativer). Antall svar: 76.	18
Figur 9. Inntektskildenes viktighet: Omtrent hvor stor andel av inntektene utgjør følgende inntektskilde?	19
Figur 10. Mulighet for finansiering av nye aktiviteter.	20
Figur 11. Utgifter: Hvor stor andel av foreningens utgifter går med til følgende utgiftsposter?... 21	
Figur 12. Leieavtale: Hvem har dere leieavtale med? (Det var mulig å krysse av på flere alternativer). Antall svar: 50.	22
Figur 13. Låneavtale: Hvem har dere låneavtale med? (Det var mulig å krysse av på flere alternativer). Antall svar: 20.	23
Figur 14. Interesse for å låne/leie fylkeskommunale bygg: Kan det være interesse for å låne/leie fylkeskommunale bygg?	23
Figur 15. Tilfredshet med lokaler fra fylkeskommunen: Er lokalene dere leier/låner av fylkeskommunen egnet til det formålet dere bruker dem til?	24
Figur 16. Universell utforming i fylkeskommunens lokaler.	24
Figur 17. Samarbeid med andre lag/foreninger.	25
Figur 18. Samarbeid med fylkeskommunen: Har dere samarbeid med fylkeskommunen i dag?	25
Figur 19. Vurdering av samarbeid med andre lag/foreninger.	26
Figur 20. Vurdering av samarbeid med fylkeskommunen: Hvor vellykket mener du at samarbeidet med fylkeskommunen er?	26
Figur 21. Fylkeskommunesamarbeid: Opplever dere at fylkeskommunen ønsker å samarbeide med frivilligheten?	28
Figur 22. Virkemidler/satsninger: Kjenner du til disse virkemidlene? (Det var mulig å krysse av på flere alternativer). Antall svar: 56.	29
Figur 23. Forventninger: Hva forventer du at fylkeskommunen skal bidra med til din organisasjon? (Det var mulig å krysse av på flere alternativer). Antall svar: 74	30
Figur 24. Møteplass for frivilligheten: Har din organisasjon deltatt på møteplasser for frivilligheten arrangert av fylkeskommunen det siste året?	31

Figur 25. Samarbeid med avdelinger i fylkeskommunen: Hvilke avdelinger i fylkeskommunen samarbeider dere med? (mulig å krysse av på flere alternativer). Antall svar: 23.	32
Figur 26. Vurdering av samarbeid med avdelinger i fylkeskommunen: Vennligst vurder i hvor stor grad dere opplever at samarbeidet med avdelingen fungerer godt.....	32
Figur 27. Utviklingspunkter: Hvordan ønsker dere å utvikle foreningen fremover? (Det var mulig å krysse av på flere alternativer). Antall svar: 75.	34

Liste over organisasjoner

Organisasjonsnavn	Hva slags type lag/forening er dere?
AUTISMEFORENINGEN I NORGE, SØR-TRØNDELAG FYLKESLAG	Politikk- eller interesseorganisasjon
BIOFOTO MIDT-NORGE	Rekreasjon eller sosial forening
DEN KURDISKE KULTUR FORENINGEN SUREN I TRØNDELAG	Kulturorganisasjon
DEN VIETNAMEISISKE BUDDHISTISKE & KULTURELLE FORENINGEN I TRØNDELAG	
DNB PENSJONISTENE MIDT-NORGE	Rekreasjon eller sosial forening
DNT NORD-TRØNDELAG	Rekreasjon eller sosial forening
DYREBESKYTTELSEN NORGE NORD-TRØNDELAG	Politikk- eller interesseorganisasjon
DYREBESKYTTELSEN NORGE SØR-TRØNDELAG	Politikk- eller interesseorganisasjon
Elevorganisasjonen i Trøndelag	Politikk- eller interesseorganisasjon
FIBROMYALGI TRØNDELAG SØR	Politikk- eller interesseorganisasjon
FRI TRØNDELAG	Politikk- eller interesseorganisasjon
HJELP MÆ Å HJELPE - TRØNDELAG	Helse og sosiale tjenester
HJERNESVULSTFORENINGEN REGION MIDT-NORGE	Helse og sosiale tjenester
Halsa frivilligsentral	Rekreasjon eller sosial forening
Hitra frivilligsentral	Rekreasjon eller sosial forening
Hysnes Nærmiljøsentral	Rekreasjon eller sosial forening
Hørselshemmede Landsforbund Trøndelag	Politikk- eller interesseorganisasjon
Høylandet frivilligsentral	Helse og sosiale tjenester
Ila frivilligsentral AS	Helse og sosiale tjenester
Jekken Frivilligsentral	Rekreasjon eller sosial forening
KFUK-KFUM NORGE / Region Trøndelag	Rekreasjon eller sosial forening
KRISTENSAMFUNNET I TRØNDELAG	Tros- eller livssynsorganisasjon
LANDSFORENINGEN FOR NYREPASIENTER OG TRANSPLANTERTE SØR-TRØNDELAG FYLKESLAG	Politikk- eller interesseorganisasjon
LITAUISK FORENING I TRØNDELAG BALTAI	
LSHDB MIDT-NORGE / NORDLAND	Politikk- eller interesseorganisasjon
Leksvik frivilligsentral	
MENTAL HELSE TRØNDELAG	Politikk- eller interesseorganisasjon
MIDT NORGE BEDRIFTSIDRETTSKRETS REGIONALE BEDRIFTSIDRETTSLAG	Idrettsorganisasjon
MIDT-NORGE BANDYREGION	Idrettsorganisasjon
Midtre Gauldal frivilligsentral	Rekreasjon eller sosial forening

Organisasjonsnavn	Hva slags type lag/forening er dere?
N.K.S.TRØNDELAG-SØR	Helse og sosiale tjenester
NAF AVD TRØNDELAG SØR	Politikk- eller interesseorganisasjon
NAMDAL SKYTTERSAMLAGE	Idrettsorganisasjon
NBF SØR-TRØNDELAG	Idrettsorganisasjon
NORD-TRØNDELAG DACHSHUNDKLUBB	Rekreasjon eller sosial forening
NORD-TRØNDELAG MOTORHISTORISK FORENING (NTMF)	Kulturorganisasjon
NORD-TRØNDELAG NEI TIL EU	Politikk- eller interesseorganisasjon
NORGES KORFORBUND ØVRE GAULDAL	Kulturorganisasjon
NORGES VETERANFORBUND FOR INTERNASJONALE OPERASJONER AVD TRØNDELAG	Helse og sosiale tjenester
NORGES VETERANFORBUND FOR INTERNASJONALE OPERASJONER AVD. RØROS OG FJELLREGIONEN	Rekreasjon eller sosial forening
NORILCO NORD-TRØNDELAG	Politikk- eller interesseorganisasjon
NORSK SPANIELKLUBB AVD TRØNDELAG	Kulturorganisasjon
NORSKE AKEVITTERS VENNER NORD TRØNDELAG	Kulturorganisasjon
NORSKE KOKKERS LANDSFORENING NORD-TRØNDELAG	Politikk- eller interesseorganisasjon
NORSKE KUNSTHÅNDVERKERE MIDT-NORGE	Kulturorganisasjon
NORSKE KVINNERS SANITETSFORENING TRØNDELAG-NORD	Helse og sosiale tjenester
NORSKE REDNINGSHUNDER VÆRNESREGIONEN LAG	Helse og sosiale tjenester
NRF TRØNDELAG SØR	Politikk- eller interesseorganisasjon
Namdalseid frivilligsentral	Rekreasjon eller sosial forening
Nord Trøndelag Bygdeungomslag	Rekreasjon eller sosial forening
Norges Blindeforbund Trøndelag	Politikk- eller interesseorganisasjon
Norges Korforbund Trøndelag Sør	Kulturorganisasjon
OPERA TRØNDELAGS VENNER	Kulturorganisasjon
Overhalla frivilligsentral	Rekreasjon eller sosial forening
POSTPENJONISTENE I TRØNDELAG SØR	
Presthus Frivilligsentral	Rekreasjon eller sosial forening
RUTEBILHISTORISK FORENING AVDELING TRØNDELAG	Kulturorganisasjon
Rennebu frivilligsentral	Kulturorganisasjon
SENIORDANS NORGE REGION TRØNDELAG NORD	Rekreasjon eller sosial forening
SENIORDANS TRØNDELAG SØR	Rekreasjon eller sosial forening
SKEIV VERDEN MIDT-NORGE	Politikk- eller interesseorganisasjon
SLEKT OG DATA SØR-TRØNDELAG	Kulturorganisasjon

Organisasjonsnavn	Hva slags type lag/forening er dere?
STATENS VEGVESENS PENSJONISTFORENING I NORD-TRØNDELAG	Rekreasjon eller sosial forening
Skage frivilligsentral	Helse og sosiale tjenester
Snåsa Bygdesentral	Rekreasjon eller sosial forening
Stiftelsen Trondheim Jazzfestival	Kulturorganisasjon
Stjørdal Frivilligsentral SA	Rekreasjon eller sosial forening
Strinda frivilligsentralen	Helse og sosiale tjenester
SØR-TRØNDELAG HISTORIELAG	Kulturorganisasjon
SØR-TRØNDELAG RØDE KORS	
SØR-TRØNDELAG SKISKYTTERKRETS	Idrettsorganisasjon
SØR-TRØNDELAG SKYTTERKRETS	Idrettsorganisasjon
TRØBUR - Trøndelag barne- og ungdomsråd	Politikk- eller interesseorganisasjon
TRØNDELAG FYLKESKUNSTFORENING	Kulturorganisasjon
TRØNDELAG NUMISMATISKE FORENING	Kulturorganisasjon
TRØNDELAG SMERTEFORENING.	Helse og sosiale tjenester
TRØNDELAGEN KANINAVLSFORENING	Kulturorganisasjon
TRØNDERLAGET	Politikk- eller interesseorganisasjon
Tegnspråklig frivilligsentral Trondheim	Rekreasjon eller sosial forening
UTTRØNDELAG SKYTTERSAMLAGE	Idrettsorganisasjon
VETERAN MIDT-NORGE	Politikk- eller interesseorganisasjon
Verran frivilligsentral	Kulturorganisasjon
Vikna frivilligsentral	Rekreasjon eller sosial forening